

Debreceni független Újság

politikai napilap

57.700 kínai halott

A köd és az eső megbénította a japán léghaderőt – A mocsár megakasztja a gépesített haderőt

London, október 9. Az időjárás Kinában a japán hadsereg ellen dolgozik. A napok óta tartó köd és az esős idő

megbénította teljesen a japán léghaderőt, míg másfelől a felázott és mocsárrá vált talaj megfosztotta a japánokat minden előnyüktől, amelyet gépesített osztagaik révén élveztek.

A legsúlyosabb csapást azonban a súlyos hideg okozza, amelyet a japán katonák nem bírnak.

Sanghai, október 9. A hadműveletek az északi hadszíntéren változásba jutottak. A japánok 500 mérföld hosszú arevonala mindinkább sebezhetővé válik. Aránylag csekély számú hadereje túl gyorsan halad az országban. A kínaiak csak apró csapatokat vonnak össze különböző pontokon, a japán légi felderítés kijátszására.

A hegyvidéken a kínaiak számos elszigetelt japán hadoszlopot semmisítettek meg, köztük egy 9000 főnyi csapatot.

ameinynek egész hadianyagkészletét zsákmányul ejtették.

Tokió, október 9. Szucsaunál japán bombavetők

a levegőbe röptettek egy kínai löszerszállítóvonatot

és romokká bombázták a város jelentékeny részét. A bombázásnak sok polgári személy esett áldozatul.

Sanghai, október 9. A Sanzi és Hankau közötti vasútvonal fontos gőcpontja, Sicsiaesvang városa rövidesen a japánok kezére kerül. Ezen a frontszakaszon ebben a városban volt eddig

a kínai főhadiszállás.

A kínai csapatok megkezdték a város kiürítését.

London, október 9. Ma délután kezdődött meg a kínai-japán hádjárat legnagyobb esztája. A japán csapatok a Peiping-hankau-i vasútvonalon támadást intéztek a kínai hadállások ellen a Huto folyó déli partjától Shenzeig terjedő 90 mérföldes arevonalon, amelyet állítólag 20 kínai hadosztály védett. A

legutóbbi japán jelentések szerint a sanghai arevonalon

57.700 kínai holttestet találtak csütörtökig bezárólag.

OLASZORSZÁG JOGOSNAK TARTJA JAPÁN ELJÁRASÁT KINÁBAN

Tokió, október 9. Az olasz nagykövet felkereste Herikuszi japán helyettes külügyminisztert s felkérte, közölje Japánnal, hogy Mussolini a Popoli D'Italia október 6-i számában megjelent cikkében Japán mellett foglalt állást s az olasz nép egységesen áll a Duce mögött Japán kínai eljárásának helyeslésében, mert ezt az eljárást jogos és törvényes védelmi rendszabálynak tekinti. A h. külügyminiszter a maga, valamint Honogo herceg és a kormány többi tagja nevében hálás köszönetét fejezte ki a nagykövetnek a Duce és az olasz nép barátságos magatartásáért és felkérte, hogy tolmácsolja Mussolini előtt a japán nép baráti érzelmeinek kifejezését.

Olasz és német sajtótámadás Anglia ellen

Anglia megalégedéssel fogadta Chamberlain beszédét Atadták az olasz válaszjegyzéket

London, október 9. Az angol sajtó megalégedéssel fogadta Chamberlain miniszterelnök péntek esti beszédét. A beszédnek rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak. A spanyol kérdésre vonatkozóan Chamberlain tartózkodást mutatott, sokkal nagyobb, mint a távolkeleti viszályra vonatkozó nyilatkozataiban. Az angol közvélemény általában helyesli Chamberlain beszédét és az a vélemény, hogy nem csak politikai, hanem gazdasági téren is megnyugtató hatást kelt.

Róma, október 9. Starace, a fasiszta párt főtitkára elrendelte, hogy Mussolini két beszédét, a berlini és a megérkezésekor mondott római fasisztapárt valamennyi helyiségében ki kell függeszteni.

Berlin, október 9. Chamberlain miniszterelnök beszédét a német sajtó

éleshangú bírálatokban részesíti. Annak megállapításait egyszóval tartja és nem lát azokban békére való

hajlandóságot.

Róma, október 9. Az olasz sajtó szerint az angol miniszterelnök ki- jelentései nem tartalmazzak semmi új megállapítást. A beszéd nem élezte ki a nemzetközi feszültséget, de nem is csökkentette. Ugy lát- szik – mondja az olasz sajtó – hogy

Olaszországra akarják hárítani a felelősséget.

Róma, október 9. Az olasz vá- laszjegyzék átadása ma délben megtörtént. Lord Perth római an- gol nagykövetet és Blondel római francia ügyvivőt a délelőtt folya- mán a Palazzo Chiggibe kérték, ahol 12 óra előtt Ciano gróf olasz külügyminiszter átnyújtotta nekik az olasz válaszjegyzéket.

London, október 9. A ma átnyuj- tott olasz válaszjegyzék többek kö- zött ezeket mondja:

A fasiszta kormány úgy véli, hogy a benemavatkozás kérdésé- vel továbbra is a londoni bizottság foglalkozzék. A fasiszta kormány nem vesz részt olyan üléseken

vagy értekezleteken, amelyekre forma szerint nem hívták meg a német kormányt s amelyekben Né- metország nem vesz részt.

Páris, október 9. Az október hó 2-án átnyújtott francia-angol jegyzékre az olasz kormány szom- baton a következő jegyzékkel vála- szolt:

A fasiszta kormány örömmel vesz tudomást a francia kormány részéről Spanyolország politikai függetlensége ügyében nyújtott biztosítékokról. Ami ezt illeti, nem szükséges emlékeztetni azokra a biztosítékokra, amelyeket a fasisz- ta kormány több alkalommal, sőt ünnepélyes formában is adott már Spanyolország politikai független- sége s ennek következményeképen Spanyolország szárazföldi s gyar- mati területi séríthetlenségéről. A fasiszta kormány a legjobb aka- rattal kész megvizsgálni, amint a multban is mindig megtette, mind- azokat az eszközöket, amelyeket alkalmasoknak találunk a benem- avatkozási politika hatályosabbá

ételére. A francia kormány külön- nös fontosságot tulajdonít a politi- ka elemeiben az önkéntesek és az idegenek visszavonása kérdésének. Olaszország volt az, amely Né- metországgal egyetemben elsőnek kérte határozottan az önkéntes- küldések betiltását s később ő kez- deményezte az önkéntesek vissza- vonását. Az olasz kormány magá- nak s a német kormánynak köve- teli a kezdeményezést, amely arra irányul, hogy ez a kérdés egyike legyen az egész benemavatkozási politika elengedhetetlen tényezői- nek. A fasiszta kormány megerősí- ti, hogy az egész benemavatkozási kérdés, továbbá e kérdés különbö- ző szempontjai és tényezői tekinte- tében ugyanazokhoz az elvekhez ragaszkodik, mint előbbi időkb- n tett nyilatkozataiban.

A fasiszta kormány végül bá- torodik közölni, hogy semmieste- re sem vesz részt olyan megbeszé- lésekben, ülésekben és értekezlete- ken, amelyekre forma szerint nem hívták meg a német kormányt és amelyekben a német kormány nem venne részt.

Páris, október 9. Délbos külgy- miniszter délután megbeszélést folytatott Chautemps miniszterel- nökekkel. A megbeszélés során az angol-francia meghívásra adott olasz jegyzékről tárgyaltak. A jegyzék szövegét a hétfőre egybe- hívott miniszteri értekezlet fogja behatóan megvizsgálni.

Eden meghívta a jugoszláv miniszterelnököt

A magyar ügyről is tárgyalnak.

London, október 9. A spanyol és a távolkeleti kérdésen kívül a kö- zépeurópai helyzetre is a legna- gyobb figyelmet fordítja az angol diplomácia. Emlékeztet, hogy Eden brit külügyminiszter a Duna medence problémáiról már tárg- yalt Hodzsa cseh miniszterelnök- kel Londonban. Ezeket a tárgyalá- sokat a közeljövőben folytatni fog- ja Sztójadinovics jugoszláv mi- niszterelnökkel is, akit meghívott, hogy párisi látogatása után Lon- donba is látogasson el. A tárgyalá- sok során természetesen a magyar kérdés is szóba kerül.

Az önállósítási alapról tárgyalta ma Darányi

Budapest, október 9. Darányi Kál- mán miniszterelnök ma délben kihall- gatáson fogadta Leith Ross angol pénzügyi és közgazdasági szakértőt, majd fontos tanácskozás kezdődött a miniszterelnöknél, amelyen Hóman Bálint kultuszminiszter, Fabinyi Tiha- mér pénzügyminiszter és Keresztes- Fischer Ferenc, a Pénzügyügyi Köz- pont elnöke vett részt. Ezen a tanács- kozáson

a nemzeti önállósítási alap kérdé- seit

Vendégei

dicsérni fogják a konyháját, ha a husokat

Bőde husüzeménél

szerzi be.

Csapó u. 8.

Kossuth u. 55.

beszéltek meg, mert a beérkezett kérvényeket már feldolgozták és rövidesen sor kerül a segélyekről intézkedő döntésre.

Darányi Kálmán miniszterelnök korra délelőtt kihallgatáson fogadta még Marton Bélát és örgróf Pallavicini Alfonzot is.

Köd és eső

Hazánkban is északra fordult a légáramlás, de erősebb borultság és eső még csak az északnyugati megyékben volt. Legtöbb esőpadékot, 9 mm-t a Misinatóró jelentett. A hőmérséklet a Dunántúl északnyugati felében már csak 13-14 fokig emelkedett, egybűt mér 16-17 fokot ért el. Sőt Debrecenben 20 fok volt a hőmérséklet esésértéke.

Jóslás: Északnyugati, északi légáramlás, sok helyen, főleg nyugaton eső és köd, a nappali hőmérséklet kissé csökken.

SZENTPÉTERI KUN BÉLA A JOGI PRODEKÁN

Budapest, október 9. A kultuszminiszter Szentpéteri Kun Béla dr egyet. tanárnak az 1937-38. tanév tartamára, a debreceni tudományegyetem jogi és államtudományi kara prodékánjává történt megválasztását jóváhagyólag tudomásul vette s őt ebben a minőségében megerősítette.

MAKLÁRY KÁROLY PÜSPÖK SZENTÉSEN

Budapest, október 9. Maklary Károly tiszántúli ref. püspök szombat délután gépkocsin Szentésre érkezett, ahol ünnepélyesen fogadták. A püspök résztvett a presbiteri díszgyűlésen, mely alkalommal nagyobb beszédet mondott,

amelyben a felekezetek közti béke szükségességét hangsúlyozta.

A gyűlés után egyházi vizitációt tartott. A püspök Szentesen Büszörmenyi Jenő elnök-elnökség vendége.

HÁROM ÉVI FEGYHÁZAT KAPOTT, MERT FELGYUJTOTTA ÜZLETÉT

Budapest, október 9. A budapesti büntetőtörvényszék Krayzell-tanácsa ma vonta felelősségre Kaposi Kovács István szücsöt, aki a vád szerint június 30-án felgyújtotta Párisi uca 5. szám alatt levő üzletét, hogy a biztosítási összeget megkaphassa.

Kaposi Kovács tagadta bűnösségét, a rendőrségen tett beismerő vallomásra pedig azt a megjegyzést tette, hogy a háború alatt légnyomást kapott és nem emlékszik arra, hogy izgalomában mit vallott a rendőrségen. A bizonyítási eljárás lefolytatása után a törvényszék Kaposi Kovács Istvánt három évi fegyházra ítélte és nyomorúságos letartóztatta.

Szerdán, e hó 13-án lesz a Békessy Béla Vívó Club ünnepélyes évad nyitó párbajkardversenye

Mint már jeleztük a Békessy Béla Vívó Club újonnan átalakított és modernizált Simontffy u. 1.c. alatti termében a vívó és club élet már megkezdődött. A sportkedvelő és vívás után érdeklődő nagyközönség részére pedig Debrecenben eddig még nem látott párbajkard verseny keretében mutatja be terméit.

A Club vezetősége ezen ünnepélyes megnyitást használja fel arra, hogy a sajtónak és közönség vívás iránt érdeklődő hatalmas táborának az egyesület működését és vívás propagálása céljából történő fáradságtalan munkásságának eddigi eredményét bemutathassa, ezért a fél 7 órakor kezdődő

bázierversenyre az érdeklődőket szívesen látja a vezetőség. Belépődíj nincs.

Az évekkel ezelőtt eltávozott Club bajnokai közül egyesek ismét visszatértek Debrecenbe, s mint az egyesület tagjai ezen évadnyitó versenyen az időközben felerősödött fiatal generációval veszik fel a versenyt, s így az érdeklődőknek alkalmuk lesz gyönyörködni az ország vidéki egyesületei közül a legerősebb vívó Club versenyzőinek küzdelmeiben.

A verseny befejezése után a bajtársi szellem ápolása céljából a Club tárgalgó termében társas összejövetel lesz. (o)

Tűzifát és szenet

a legjobb minőségben, legolcsóbb napiárban szállítanak

Békési és Löw fa- és szénkereskedők,

a Salgó-Tarjáni Kőszénbánya R. T. debreceni képviselője.

Telep: Bánffy-utca 4. szám. Telefon: 19-45.
Hungária malom mellett.

Kevés búzát vetettek még eddig — jó az ujbór

Budapest, október 9. A földművelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint a szántás és az őszi vetési munkálatok serényen folynak. A repcét, ősziárpat és rozst a legtöbb vidéken elvetették. A vetések jól keltek és a kedvező időben szépen fejlődnek. Búzát még keveset vetettek. Az ország búzával bevetett területe ez évben 2,660,749 kat. hold, országos átlagban 7.16, összesen 19,049,447 mázsa búzatermés várható. Rozsból országos átlagban 5.77, összesen 6,152,733 mázsa termés várható. Árpából országos átlagban 5.78, összesen 4,790,001 mázsa termés várható. Zabban országos átlagban 5.91, összesen 2,377,806 mázsa termés várható.

MEGFOJTOTTAK EGY KILENCHÓNAPOS KISLÁNYT KISPESTEN

Budapest, október 9. Különös ügyben kezdett ma délben nyomozást a kispesti rendőrség. A Saffkői Pál uca 51. számú házban Jurtsik Károly 27 éves szövetségese lakik feleségével és kilenchnapos Erzsébet nevű kislányával. Jurtsikné ma reggel munkába ment és mikor délben hazajött, kislányát holtan találta ágyában. — Rendőrökért rohant, a kiszállott rendőri bizottság

fojtogatás nyomait találta a gyereken, mire elrendelte a boncolást.

Az asszony kétségbeesetten sikoltozott a rendőröknek:

A tengeri várható termésülátásai jónak mondhatók, országos átlagban 13.10, összesen 27,238,072 mázsa tengertermés várható.

Burgonyából jó termés várható, országos átlagban 50.76, összesen 26 millió 86,789 mázsa burgonyatermés várható. Cukorrépából országos átlagban 130.25, összesen 10,703,730 mázsa.

A szőlők állapota: A szüret ország-szerte folyamatban van, helyenként már be is fejezték. A rothadás miatt a termésállagok mindenütt csökkentek, viszont a minőség, különösen későbbi szüretelés esetében általában kielégítő.

— A férjem ki nem állhatta a gyermeket, kérdezzék meg őt, mi történt?!

A rendőrség megindította a nyomozást. Elsősorban az apát hallgatják ki, aki, mint kiderült, egész délelőtt a gyermek mellett tartózkodott.

PUSZTÍTÓ FORGÓSZÉL BRAZILIÁBAN

Rio de Janeiro, október 9. Az elmúlt éjszaka egész Braziliában hatalmas forgószél pusztított. A forgószél különösen az ország déli részében okozott súlyos károkat. Santa Maria községben több ház beomlott, a halottak és sebesültek száma igen nagy.

Régi rádióját előnyösen becsereéli

KATZ rádió Piac utca 60.

Modern és styl csillárok
Bel-és kölföldi kerékpárok
Rádiók és alkatrészek,
egészen nagy választékban.

LINDBERGH BERLINBEN

Berlin, október 9. Amerikai körökben szerzett értesülés szerint Lindbergh ezredes holnapután Berlinbe érkezik. A híres óceánrepülő németországi útja során tanulmányozni fogja a német légihadsereg különböző berendezéseit és laboratóriumait. Lindberghet Göring vezérezredes, a légügyi hadsereg főparancsnoka fogadja, akit már régebből ismer.

BALESETEK

Nagy András, Legány uca 51. szám alatt lakó asztalosmester szombat este ittas állapotban a Kishegyesi úton leestett kerékpárjáról és a balkeze kificcamosodott. A mentők részécsítették első segélyben. — Vass Imre, Erzsébet uca 55. szám alatt lakó hentessegéd szombat este a Miklós uca 23. szám alatt összeesett különváltan élő feleségével, aki egy kapuculccsal fejbévágta. A hentessegéd fejsérülését a mentők kötözték be.

KOMPLIKÁLT MOTORBALESET

Ma délben a Damjanich uccában, a 34. számú ház előtt egy motorkerékpáron haladó határőr. — Mrazik János, elütött egy fiatal lányt, Görög Mária 17 éves tanuló. A fiatal lánynak a lábát törte el a motorkerékpár.

A határőr is lezuhant géperől és súlyosan megsérült. A gazdátlan motorkerékpár a karambol után felrohant a járdára és ott a Kúrzer Lajost, aki agyrazást szenvedett. A furesa karambol három sérültjét kórházba vitték.

Minden szellőpárba
ZETI
elemet!

— Öregemberek betegségeinél és neuraszténások bajainál, kivált, ha azok renyhe bélműködésűek és megzavart emésztéssel állanak összefüggésben, akkor reggelként egy-egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz sokszor igazi jótétemény! Kérdezzék meg orvosát.

Vígsház

Ma, vasárnap és holnap,
hétfőn utoljára
KAY FRANCIS
világfilmje:

Fehér angyal

Izgalmas és megható történet a török-országi krimi háborúból. A többi debreceni mozit megelőzve a legújabb magyar világhírű.

Még ez idén tető alá kerül a nagyerdei diakonissza intézeti otthon

78 méter hosszú és 18 méter széles lesz a négyemeletes anyaház, amit jövő májusban már fel is avatnak

Azok között az intézmények között, amelyeket a Kollégium négy százéves jubiláris ünnepe alkalmából életre-

háza a Nagyerdőn, a Hungária körút és a Pallagi út sarkán

az egyetemi klinikai ravatalozóval átellenben épül meg.

Ezen a területen már kiirtották a sárjadzást is, úgy hogy a munkát bármikor meg lehet kezdeni. Az épület négyemeletes lesz, 78 méter hosszú és 18-19 méter széles. Tervezője Patzó Márton műépítész, ellenőrző szakértő Borsos József ny. városi műszaki tanácsos. Az építési költség a debreceni református egyház, a tiszántúli református egyházkerület és Debrecen sz. kir. város áldozatkészsége folytán biztosítva van.

Igen nagy jelentősége van az új épületnek a diakonissza intézmény jövő fejlődése tekintetében, hiszen ez az épület biztosítja azt, hogy a diakonissza intézetnek erre a célra tervezett és alkalmas otthona lesz.

Főképpen a diakonissza növendékek kiképzésének ad különös lendületet az új otthon.

hiszen eddig a helyiségek hiánya miatt ezen a téren a legnagyobb nehézségekkel kellett megküzdenünk. Jelenleg 104 beöltözött diakonissza testvér működik az országban 34 munkahelyen, de — és ez mutatja a diakonissza intézmény fontosságát — állandóan érkeznek a megkeresések diakonisszák kiküldetése iránt, amelynek nem tudunk eleget tenni, mert az utánpótlást és a továbbfejlesztést nem lehetett biztosítani a kiképzésre rendelkezésre álló helyiségek szűk volta következtében. Az új otthonban a jelenlegi növendéklétszámnak körülbelül háromszorosra lesz elhelyezhető és így a fejlesztés alkalma meg van.

Az új otthonban helyezük el az árvaházat is, két tantermes iskolával és gondolunk egy kis gyárlóró kórház létesítésére is,

minimális keretek között. Reméljük, hogy ez csak az első pár évben lesz így, mert további célunk az, hogy az árvaházat külön épületben helyezük el és létesítsünk ugyancsak külön épületben szanatóriumszerű kórházat is.

Az új 39-ik magyar kir.

Osztálysorsjáték

Vasárnap	10	húzása szombaton kezdődik
Hétfő	11	Saját jól felfogott érdeke, hogy a kapott sorsjegye árát mindenki a napokban fizesse meg különben nincs nyereséjogosultsága, semmi igénye.
Kedd	12	Ha még nincs sorsjegye, siessen venni bármelyik főárusítónál, mert ott pontot gyűjtes és diszkrét kezelés. Nyerni csak az nyerhet, akinek sorsjegye van!
Szerda	13	Új sorsjáték — új reményesség! A SZERENCSE FORGANDÓ!
Csütörtök	14	
Péntek	15	
Szombat	16	

Hivatalos ára a sorsjegyeknek az összes főárusítónál;

1/8 = 3 1/2, 1/4 = 7, 1/2 = 14, 1 = 28 pengő

Allandó és kitaró játék által érhető el eredmény!

bívnak, egyik legjelentősebb a debreceni diakonissza-intézet nagyerdei építkezése. A diakonissza otthon már esztendőnk óta szűknek bizonyul, képtelen teljesíteni hivatását, hiszen megközelítőleg sem tud annyi diakonisszát nevelni, mint amennyit az ország minden részéből keresnek. Éppen ezért van különös fontossága annak, hogy

a nagyerdei diakonisszaház még ebben az esztendőben tető alá fog kerülni

és így egy hatalmas intézet áll majd a diakonisszáképzés szolgálatára.

Az építkezéssel kapcsolatosan Nagy István lelkész, a diakonissza intézet igazgatója a következőket mondotta a *Független Ujság* munkatársának:

— A Nagyerdőn építendő diakonissza-intézeti épületre a versenytárgyalást, mint az ismeretes, meghírdettük. Ennek határideje 18-ikán jár le, a beérkezett ajánlatokat még aznap felbontjuk, a döntés pár napon belül megtörténik, úgyhogy az építkezéshez a legközelebbi időn belül hozzá lehet fogni. Az a célunk, hogy az épület még ebben az évben tető alá kerüljön és

a jövő májusban, a Kollégium négy százéves jubileumi ünnepeivel kapcsolatosan a diakonissza intézet új hajléka felavatható legyen.

mert — mint köztudomású, — a Kollégium jubiláris ünnepeit a jövő május első hetében kezdődnek.

— A diakonissza intézet új anya-

Miért ASPIRIN Tablettában

- 1 Minden tablettán látható a »Bayer«-kereszt s ez a jel megvéd az utáztatoktól.
- 2 A tablettá lehetővé teszi a pontos adagolást és ez épugy mint nyersanyagának tisztasága, döntő jelentőségű hatására és ártalmatlanságára.

ASPIRIN TABLETTA

csak a »Bayer«-kereszttel valódi.

A diakonissza intézet új otthonának felépítésével egy nagyon fontos szertemunkát végző intézmény jut ahhoz a lehetőséghez, hogy munkakörét ki-

terjeszthesse, másrészt az építkezés jelentős abból a szempontból is, hogy munkaalkalmat ad a szinylődő debreceni építőipar számára.

Elfogták a sikkasztó klinikai portást

Holtta nyilvánította magát a leleményes sikkasztó.

Megírtuk a múlt héten, hogy a sebészeti klinika egyik portása, Balog Béla sorozatos csalás és sikkasztás után megszökött. A megtévedt embernek felhatalmazása volt postai s egyéb küldemények átvételére, de a felvett pénzeket nem adta át a címzeteknek, hanem a saját céljaira fordította.

Már 5-600 pengőt tulajdonított el ily módon, amikor a sikkasztás kiderült és a klinika igazgató tanára felösségre vonta Balog Bélát, aki nem is tagadta bűnét. Ekkor azt az ajánlatot tették neki, hogy részletekben térítse meg a kárt, erre azonban a portás azzal válaszolt, hogy megszökött.

Igy terelődött bűnügyi útra a sikkasztás és a rendőrség elrendelte Balog Béla országos körözését, amelynek eredményeként

Budapesten sikerült is elfogni: tegnap két detektív utazott érte és vasárnap hozták Debrecenbe.

Mint kiderült, Balog Béla eredeti ötlettel akart megszabadulni bűnének következményeitől.

Hivatalosan holtta nyilvánította magát oly módon, hogy az anyakönyvi hivatalban a saját elhalá-

lozását jelentette be a klinika nevelőben.

A halál okául gennyes vakbélgyulladás volt megjelölve. Az élő halott rejtélyére is rájött a rendőrség és Balog Béla ezért is felelni fog a bíróság előtt.

Filléresgyors BUDAPESTRE

október 17-én a Gyermekek és Csailádvédelmi Kiállításra. Jegy ára belépőjeggyel együtt P 5.20. Máv. Menetjegyiroda.

— Cukorbetegségnél, elhajásodásnál és köszvénynél, oxaluria és phosphaturia képződésénél, húgysavas sók lerakódásánál reggelenként éhgyomorral egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz javítja a gyomor és a belek működését az emésztést és az anyagcserét tartósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Divatszövetet, selymet olcsón nagyválasztékban a KLEIN Divatházból.

Jó minőségű ruhaszövet divatszínben	1.98	Cloqué, délutáni ruhára	1.98
Gyapjú ruhaszövet	2.46	Crépe satin új színekben	2.88
Angóra divat ruhaszövet	2.40	Szintartó düitin	1.68
Gyapjú kabátkele 140 cm. széles fekete és barna színekben	5.90	Düftin, pongyola mintákban	1.98
Divatszövésű kabátzövet divatszínben	9.80	Szintartó flaneli pongyolára	1.35
Marocain új színekben	1.98	Matlassé, pongyolára, szép mintákban	1.68
Divatszelyem délutáni és estélyi ruhára kiváló minőségű műselyem fonalból	3.50	Kelengyevászon, olcsóság	1.15

Divatkülönlegességek

Eredeti angol és francia kabát, kostüm és ruhaszövet ujdonságok, selyembársonyok nagy választékban olcsó árak mellett.

Férfiszövetek

Eredeti angol és kiváló hazai minőségekben, nagy választékban, olcsó árakon.

Férfi ruhát
Női kabátot

Vágó Sándortól

Takarékosságra is a legolcsóbb szabóit árban
Csapó-utca 10.

EGY ÓRA a Siketnéma Intézet I. osztályában

Az ember nagy, döbbenetesen mély esendét vár, amikor belép a Siketnéma Intézet kapuján és meglepetve áll meg, amikor a hatalmas épület minden részéből hangok törnek elő. Messziről értelmetlen zivallyagnak hallja az ember ezeket a hangokat, közelebről világosan tagolt szavak lesznek belőlük; a némák beszélnek.

Benyitok az első osztályba. A kis teremben tizenöt körben elhelyezett asztalok mellett ülnek a kis siketnémák. Amikor nyílik az ajtó, felugrálnak és kórusban kiáltják:

— Pá! Páá! Páá! Páá!

Addig nem hagyják abba, míg vissza nem köszönök nekik:

— Pá!

Erre illedelmesen visszaülnek a kis asztal mellé és kíváncsian figyelnek, vajjon, mit akarnak tőlük. Göresős figyelemmel néznek a tanárjukra, áthajolnak egymáshoz és mutogatnak.

A hangfejlesztést gyakorolja Szabó Gyula tanár, az elsőosztály színtő tökéletes kiejtéssel mondja a tanárja után:

— Pá, pap, pápa, fa, te, tó, páva, bába.

Ez a szeptember hónapi anyag.

Emberfeletti türelemre van szükség, amíg egy-egy új szóra megtanítják a kicsiket.

De olyan megindítóan nagy akarással tanulnak, ha fel kell valamit írni a táblára, az egész osztály jelentkezik, tátott szájjal nyöszörögnek, agaskodnak, nyújtják a két ujjukat, hogy a tanár őket szólítsa. Egy kislány nem tudja kimondani a szó-t. A tanár odahuzza maga elé,

megmutatja a szájállást, a melléhez szorítja a kislány kezét, hogy rezgésből következtessen a hangra.

A kislány tó helyett tó-t mond, érzi, hogy rosszul mondja, göresős kétségbeeséssel csúszteríti a száját: tóóóó... Nem megy.

A tanár

odaviszi a tükör elé

és ott próbálja megmutatni neki, hogy kell az ó betűt képezni. Amikor aztán sikerül, a kislány büszkén megy a helyére, magában ismételteti, tó, tó, fél, hogy elfelejtje a megtanult szót.

Egy kis fiú nem figyel, kifelé bámul az ablakon. Más iskolában a tanár rászól a gyerekekre, itt ez nem használ, a kisfiú teljesen siket. A tanár erőlyesen dobant egyet és a gyerekek azonnal odafordulnak: a padló rezgéséből észrevette a figyelmeztetést.

Minden gyerekkel külön kell foglalkozni s így meglehetősen nagy a tizenötös osztályszám. Csak bámulatos türelemmel és szeretettel lehet erre a csodálatos munkára vállalkozni: a némákat beszédre tanítani. Minden szó fáradságos órákba, sőt napokba kerül. A falakon képek vannak, a megtanult szavakat ábrázolják. Fontos szerepet játszanak ezek a képek a siketnéma tanításban, ezeken tanulják meg a szavak tulajdonképpeni értelmét. Eleinte bizony a fát gondolták papának és a pávát babának, még most is megesik néha, hogy eltéved az ábramutató pálea.

A kislányok nevetve robognak a

táblához és a betűszekrényhez, hogy kirakják a szavakat, egymás kezéből kapkodják ki a pálcát, hogy a képeket megmutassák, produkálni akarják magukat. A kisfiúk valahogy komolyabbak, nem nevetnek. Szótlanabbak. Még a siketnéma iskolában is többet szeret beszélni a tanítványok női nemhez tartozó része.

Mind a tizenötnek földmives az apja, legtöbbször már az apja, anyja is siketnéma volt. Egy kislánynak még két testvére tanul a siketnéma-intézetben, a szülei pedig teljesen normálisak, hallanak és beszélnek, soha nem volt a családjukban egyetlen siketnéma sem. Mind a három gyermekük siketnéma, ki tudja miért?

Amikor felállok és kifelé indulok, a gyerekek odatöndülnek az ajtóhoz, felemelik a kezüket és nevetve kiáltják:

— Páá! Páá! Páá!

Egy kis külön világ. Talán nem is olyan boldogtalanok.

Vigyázzon On is a **Sok pénzt** megtakarít, ha ószi jérfi és fú ruha, valamint je só kabát szükségletét nálunk szerzi be.

Készíttesse ruháit elsőrendű uri szabóságunkban

Bergmann és Klein

Piac-utca 55. Hungáriaépület.

Megkéselték a nyilasok egy Szent István bajtársát

Budapest, október 9. A Szent István Bajtársi Szövetség Királyi Pál uccai helyiségét Kémeri Nagyék október 6-i támadása óta elárastják a fenyegető levelek. Névtelen telefonálók és névtelen levélírók sűrű egymásutánban jelentkeznek, hogy nem hagyják megtorlatlanul az október 6-iki kudarcot. — Fenyegetéseik szerint a Bajtársi Szövetség minden egyes tagjának élete veszélyben forog, mert mindegyiket meg fogják támadni.

A Szent István bajtársak természetesen nem veszik túlságosan komolyan ezeket a fenyegetőzéseket és mind-

eddig nem is igen adtak hitelt nekik. Tegnap éjszaka azonban mégis bekövetkezett az első támadás.

Nyilas suhancok bottal, ernővel, sőt bicikákkal is felfegyverkezve megtámadták a Szent István Bajtársi Szövetség egyik vezetőjét, Kállay Sándor jogszorgolót, a szövetség fegyelmi biztosát.

A nyilas suhancok a kezén és fején sértették meg Kállayt, aki ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett a rendőrségen. A nyilasok egyébként levélben jelentették be az újabb verekedéseket.

Kábítószercsempész galambok

Németalföld ópiumrendőrségének és vámhivatalainak, továbbá Sumatra, Borneo és Jáva gyarmati hatóságainak alapos munkát okoz, hogy felülmaradjanak az ópiumcsempészek ellen folytatott harcban. A Föld más területei mellett, úgy látszik, most a Sunda szigeteken is virágzó kábítószercsempészek kezd kifejlődni.

A különböző államok hatóságai eddig már nagy munkát végeztek és első sorban nekik köszönhető, hogy a mennyei máknodv nem hódította meg már az egész világot. A csempészek ugyanis iparuk gyakorlásában olyan fogásokat alkalmaznak, hogy gyakran nagyon nehéz teiten érni őket. Ha az ópiumcsempészet történetére vetünk egy pillantást, úgy némi- leg betekinthetünk az ópiumkereskedők furfangos csaláisaiba. Holland-Indiában mindig figyelemmel kísérték a kábítószerek csempészését. Így nemrég feltűnt a hatóságoknak, hogy azok a személyek, akikre már rábizonyították, hogy részt vesznek az ópiumkereskedelemben, hirtelen különösképpen megkedvelték a postagalombokat. Rendes postagalombok ezek, olyanok, amilyeneket Soerabadjában, Sidoardjoban, Malangban és Bangilben nagyban lehet vásárolni. Csempészkörökben pontosan tudják, hogy az egyes postagalombok kiknek a tulajdonát képezik.

Ha egy hajó ópiumrakománygal érkezik a kikötőbe, a hajószakács egy csomó üres galambketteccel megy a szárazföldre, hogy, amint állítja, bevásároljon a konyha részére. Állítása alig lehet gyanús. A valóságban azonban az ismerős

ópiumvásárlókat látogatja meg és azoknak a galambjaival tölti meg a ketreceket. A hajóra viszi őket, hogy — mint mondja — levágja a szegény állatokat. Persze ezt nem cselekszi meg velük, ellenben a szárazföldre erősít egy-egy ópiumtubust és szabadon engedi őket, mire azok tulajdonosaikhoz repülnek vissza.

Ezek aztán leszedik róluk az ópiumhüvelyeket és örülnek, hogy egyszer megint tulajdoltak a hatóságok eszén. A hatóságok, mint a soerabajai Handalsblad jelenti, igen nehéz feladat előtt állnak. Az egyetlen védekezési mód az volna, ha rendőrgalombokat lehetne kiképezni, amelyek aztán ugyanolyan szolgálatot tudnának teljesíteni, mint a régóta bevált rendőrkutyák.

FILLÉRES BUDAPESTRE

Budapest, október 9. A Máv igazgatósága közli, hogy október 17-én filléres gyorsvonatot indít Nyíregyháza—Debrecenből Budapestre. A menetérti jegy ára Nyíregyházáról 5.40, Debrecenből 4.70.

ÚJ IPARENGEDELYEK

Mogyoróssy László szatócs, Varga Mihály szatócs, Soltész Lászlóné szatócs, Budai Károlyné sz. Biró Zsuzsanna szatócs, Páll Sándor vendéglő, Sallai Juliánna papírzacsok készítés, Kiss Jánosné bérnérfelgélés, Fazekas László hentes és mészáros, Benze Mihályné sz. Balogh Juliánna gyümölcs, burgonya stb. keresek.

DEBRECZENY BARNA FAJALMÁINAK SIKERE A KIÁLLÍTÁSON

A Tiszántúli Gyümölcs-, Virág- és Borkiállítás és Vásár hatalmas sikere a debreceni termelők életrevalóságát hirdeti. A nagy pavillonban lévő gyümölcskiállításnak kétségtelenül egyik legpazarabb és legszebb része a dr. Debreczeny Barna Boesckay-kerti almáinak izléses kiállítása.

Dr. Debreczeny Barna, a Debreceni Első Takarékpénztár főügyésze a Boesckay-kerti bús holdján szakszerű kézzel termelte ki ezeket a pompás fajalmákat. A kiállítás látogatói alig tudnak elmozdulni dr. Debreczeny Barna almakiállításához, a szem nem tud betelni a jonathán, kanadai és kasszeli renel, az arany parmen almák nézésével.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület is méltányolta a nagyszerű kiállítás sikerét és a bírálóbizottság bronzéremmel tüntette ki dr. Debreczeny Barnát a nemesített fajalmáiért.

László Andor dr. igazságügyminiszter a kiállítás megnyitóján hosszasan gyönyörködött a szép fajalmákban és dr. Debreczeny Barna előtt a legnagyobb elismerését fejezte ki.

A kiállítás sikerének a mértékét jelzi az a nagyarányú rendelés, amelyet a kiállítás megnyitása óta adtak le. Még Dunántúlra is nagyobb tételeket visznek a dr. Debreczeny-féle almákból és a kiállítás látogatói, a vidékről jövő kereskedők a kiállítás megtekintése után úgy nyilatkoztak, hogy Debreczeny rövidesen a gyümölcskereskedelemben középpontjává fog fejlődni, ha ilyen szakszerű termelés folyik, mint amilyent például dr. Debreczeny Barna kiállításán tapasztaltak.

Minden dícséretet megérdemel Balogh Imre kereskedő, aki rendkívüli izléssel és hozzáértéssel állította össze dr. Debreczeny Barna és Konez Aurélné almakiállítását.

5 millió dollár

— mint születésnap ajándék

Méltó születésnap ajándékot kapott huszonötödik születésnapja alkalmával Alfred Gwynn Vanderbilt junior, aki ezen a napon jutott hozzá alyai örökségének egy jelentős részéhez. A születésnap ajándék ötmillió dollár készpénz és egy hatalmas versenyistálló volt, számos pompás telivérrel. Pedig ez a Vanderbilt-füú eddig sem szenvedett különösebb szükséglet, mert György nevű fivérével együtt körülbelül 17 millió dollárt örökölt jól megválasztott apja után, aki viszont az 1899-ben elhunyt Cornelius Vanderbilt után örökölt vagy 70 milliót. Versenylovakkal is el volt már látva az ifjú ember, hiszen versenyistállója eddig is a legnagyobbak közé számított az Egyesült Államokban. Mégis át kellett vennie a pénzt is, meg a versenyparipákat is, mert az apai végrendelet előírta, hogy ezeket huszonöt éves korában a fiúnak át kell szolgáltatni.

Gerendaj Debrecen.

Sírkőgyár

Raktár: Hunyady uca 14

Telefon: 30-24 és 19-47.

Gyár: Salétrom u. 3.

Közvetlen behozatal Svéd és Olaszországból. Készít sírköveket mindenféle gránitból és márványból, sírboltokat s temetői munkákat legolcsóbb árban Kérjen díjmentes költségvetésrajzot.

Élete örömteljes és boldog lesz

ha nálunk közvetlen osztálysorsjegyet vesz!

A mi sorsjegyeink rendkívül szerencsések. A nálunk kapható számok a következő hatalmas összeget nyerték már:

300.000 P, 200.000 P
30.000 P, 20.000 P, 15.000

stb., stb. pengőt!

Az új sorsjáték október 16-án kezdődik, siessen tehát és rendeljen sorsjegyet nálunk egy levelező-lapon!

Fizetni van ideje legkésőbb a húzás előtt.

Hivatalos árak az I. osztályra:

$\frac{1}{8}$ = 3.50 P, $\frac{1}{4}$ = 7 P, $\frac{1}{2}$ = 14 P,
 $\frac{3}{4}$ = 28 P.

7 — 13 — 21 — 27 stb. összetételű szerencseszámok még kaphatók!

Diszkrét, figyelmes kiszolgálást biztosítunk!

Pannonia Bank és Kereskedelmi Rt.

osztálysorsjáték-osztálya

Budapest, VI. Teréz-körút 37.

Telefon: 125-901.

ELTEMETTEK KOMÁROMI JÁNOST

Budapest, október 9. Ma délelőtt nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a Kerepesi úti temetőben a főváros által adományozott díszsírhelyen Komáromi Jánost, a kiváló író és publicistát. A temetésen nagy számmal jelentek meg Komáromi János tisztelői és barátai. Az élete delén elhunyt kitűnő író a Magyarság szerkesztője nevében Lendvay István, az újságíróintézmények és IGE nevében Szekula Jenő, a Petőfi Társaság nevében pedig Gáspár Jenő bucsuztatta.

TISZTÚJÍTÓ NAGYGYÜLÉS A BÖLCSÉSZETTANHALLGATÓK »ÁRPÁD« BAJTÁRSI EGYESÜLETÉBEN

A bölcsészettanhanglatok »Árpád« bajtársi egyesülete most tartotta meg tisztújító nagygyűlését dr. Tankó Béla magister, prorektor elnöklése alatt. Az egyesület új vezérévé Giday Endre I. éves bölcsész egyetemi gyakornokot választották meg. A többi tisztségekre a következő bajtársak választották meg: adm. alvezér: Donga Sámuel I. b. tanárjelölt, kult. alvezér Lovas Rezső I. b. tanárjelölt, nádor: Ördögh László I. b. egyet. gyakornok. Gyulaszéki tagok: dr. Mitrovics Gyula és dr. R. Kiss István egyet. ny. r. tanárok, patronusok: Bakó Elemér I. b. egyet. gyakornok, Faragó Tibor dominus bajtárs, egyet. tb. tanársegéd. Nagy Géza I. b. tanárjelölt, számvizsgálóbizottsági tagok: dr. Végh József dominus bajtárs egyet. tb. tanársegéd, Horvay Livia I. b. tanárjelölt, Baecs Benő I. b. gyak. tanár, főkinestáros: Simon Margit I. b. tanárjelölt. Kinestáros: Medveezky László I. b. tanárjelölt, kinestárörök: Szücs Gábor I. b. Boldvagy Ödön I. b. tanárjelöltek. A nagygyűlés dr. Tankó Béla egyet. tanár zárószavaival ért véget.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG«-BAN HIRDETŐ CEGEKNEL ESZKÖZLI VÁSÁRLASAIT

Összeütközött Szibériában egy személyvonat és egy lőszerszállító vonat

Eddig 58 halottat találtak

Paris, október 9. A Ce Soir moszkvai távirata szerint a szibériai vasútvonalon fekvő Koplenica állomáson rettenetes vasúti szerencsétlenség történt. Tévés váltóállítás következtében egy, ntasokkal megtelt személyvonat összeütközött egy Keletázsia felé indulásra készen álló lőszerszállító tehervonattal. Csaknem valamennyi robbanószerrel megrakott vasúti kocsit felrobbant. Öt személykocsit

podzordjává tört. Nyomban katonaságot küldtek a mentési munkálatok elvégzésére. A munkálatok nehezen haladnak előre, mert újabb robbanások veszélye fenyeget. Eddig 58 halottat húztak ki a romok alól. Azt hiszik azonban, hogy a halottak száma el fogja érni a százat is. Rettenetes megesonkított testek azonosságát nem lehetett megállapítani. A sebesültek száma eddig 103.

Két hónapi fogház a „tréfaéért”

Zsarolás kísérlet címén került szombatán a debreceni törvényszék elé ifj. Szabó Ferenc, debreceni lakos. — A vád szerint tavaly májusban a Miklós utca sarkán megszólitotta Kovács Sándor nyírbagosi lakost, aki hóna alatt egy csomagot vitt.

— Mi van abban a csomagban? — Biztosan szacharint!

Kovács úgy tett, mintha meg sem hallotta volna ifj. Szabó megjegyzését, mire az a vád szerint nekijugrott, du-

lakodni kezdtek és csak a rendőrök közbelépése vetett véget a különös ve-rekedésnek.

Ifj. Szabó a törvényszék előtt azzal védekezett, hogy ő csak tréfált, nem akarta megzsarolni, vagy bántani Kovácsot. A törvényszék nem fogadta el ifj. Szabó védekezését és a »tréfaéért« két hónapi fogházbüntetéssel sújtotta, ami ellen a vádlott felebbezést jelentett be.

Az eszt kultuszminiszter meglátogatja Debrecent

Előkelő vendége lesz a jövő héten Debrecennek: idején Aleksander Jaakson eszt kultuszminiszter, aki a magyar-észt kultúrális egyezmény aláírására érkezik Magyarországra.

Az eszt kultuszminiszter október 12-én érkezik meg Budapestre, ahol a kormányzó kihallgatáson fogadja. Másnap meglátogatja a múzeumokat és a kultúrális és oktatási intézményeket s aláírja az eszt-magyar kultúrális egyezményt.

14-én pedig Debrecenbe jön.

Jaakson kultuszminiszterrel együtt érkezik Juhann Vasar miniszteri osztályfőnök és Jöffer eszt ügyvivő, valamint Hóman Bálint kultuszminiszter, Tasnádi Nagy András és Szily Kálmán államtitkárok, Jasovitzky Károly miniszteri osztályfőnök, Terbócz Miklós miniszteri tanácsos és Paikert Géza miniszteri titkár.

A miniszterek és a kíséretük 14-én reggel 4 óra 40 perckor érkeznek Debrecenbe. A fogadtatás reggel 9 órakor lesz a pályaudvaron, ahol Fáy István főispán és dr. Kölessey Sándor polgármester üdvözlik a minisztereket. — A pályaudvarról a miniszterek Debrecen város ötfogatán, kíséretük szintén lovasfogatokon a központi egyetemre hajtának, ahol dr. Csikesz Sándor rektor fogadja őket. Fogadás után 10 óra 35 perckor a klinikákat tekintik meg, ahol dr. Kovács Ferenc professzor üdvözlí őket a nőgyógyászati klinikánál, majd fél 12 órakor a Déri múzeumba mennek, ahol dr. Sörégi János igazgató fogadja a minisztereket. Innen ajánlják a Dombostanyra mennek ki, ott fél 1 órakor dr. Bendák Kálmán tanfelügyelő fogadja őket az ottani tanyai iskolánál, ahol mintatanítás lesz. A városba visszajövet a főispán kőncsöt ad a vendégek tiszteletére, azután 3 órakor a pallagi gazdasági akadémiára mennek ki, ahol Náray Andor igazgató kalauzolja őket. A miniszterek kíséretük 17 óra 12 perckor utaznak el Debrecenből.

Debrecen szeretettel várja az eszt testvérnép kultuszminiszterét akinek

fogadtatása bizonyosan meleg és bensőséges lesz.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG«-BAN HIRDETŐ CEGEKNEL ESZKÖZLI VÁSÁRLASAIT

Hölgyek figyelmébe

Hogyan lehet kevés pénzéért is divatosan öltözködni

Női ruha divatos angora anyag

minden színben P 19.50

Női ruha gyapju georgette anyag

minden színben P 26.—42.-ig

Selyem marocen ruha, sötétkék, fekete és színes P 16.—

Selyem moskító és saten marocen ruhák,

minden színben tess faconban P 24.-16137.-ig

Legújabb átmeneti kabátok

P 29.-16180.-ig

Ujdonság; bordó és saten kék kabát,

selyem bétés, gyapju vatelen

valódi szőrmével P 42.-16176.-ig

Georgette és marocen szövésű fekete kabát

perzsa vagy shunks szőrmével P 68.-161150.-ig

Fekete 7/8-os (Siras) perzsaláb bunda

P 189.—

Valódi szőrmebundák és szőrmék nagy választékban.

Benyáts ÁRUHÁZ

...DE MÁR HÚVŐSEK AZ ESTÉK ÉS JÖL ESIK SZOBÁNKBAN. KÜLFÖLDVÉVŐ, YORK RÁDIÓNKKAL SZÓRAKOZNI.

PHILIPS

Egészségügyi igazolványt kap minden német

Berlin, október 9. Ley, a német munkafront vezére azt a tervet dolgozta ki, hogy a jövőben minden német állampolgár egészségügyi igazolványt kap.

Eznek kitöltése kötelező lesz a formájánál fogva azt a célt fogja szolgálni, hogy egyes rovataiba mindazt, amin a polgár szervezete átesett, orvosai bejegyezzék.

Az eddigi »Abstammung-Pass«-ok után ez a »Gesundheits-Pass« hívatott arra, hogy a német népet fajilag is megjavítsák, úgy amint azt Hitler már a »Mein Kampf« című könyvében is kijelölte.

— Aki túlsokat evett vagy ivott és rosszul érzi magát, annak egy pohár természetes »Ferenc József« keserűviz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrát és a beleit és felfrissíti egész szervezetét! Kérdezze meg orvosát.

„Bella“ cipőüzlet
költözködés miatt rendkívül olcsón
árusít
Ragadja meg az alkalmat! Piac-u. 31

Debreceni képeskönyv

Egynéhány rapszodikus kép Debrecen életéből. Innen-onnan, minden rendszer nélkül összeszedve. Nem mai, hanem az elmúlt történelmi Debrecen eseményeiből s nem is történelmi nagyságok agyonemlegetett története, hanem a hétköznapi szürke emberének, sokszor a gondok névtelen hőseinek mindennapjából. Ez pedig már nem is annyira történelem, hanem élet s ebben az esetben — debreceni élet.

A „fonatos-asszony”

A régi Debrecen életében, akár csak ma, de talán akkor még jobban, volt egy-két foglalkozás, amit kizárólag az asszonyok végeztek. Ilyenek voltak a zsírolvasztás, a kenyér-, percc-, bélessütés, azonkívül a libakoppasztó és bornyúnyúzó mesterségek, de a legkülönb az asszonyi mesterségek közül a fonatos-mesterség volt.

A híres debreceni vásárok, meg a hetipiácok alkalmával is külön és szigorú következetességgel, de a tisztaság által is megállapított helyen, mint a vásárok elmaradhatatlan kelleke, állott büszkén a — fonatossor. Komoly ipar volt ez, sőt egyenesen ebből.

A vásár hajnalán felverték a gyékénysárait. Mint az ekhos szekerék ívalakra görbített teteje, úgy állították fel sátraikat s fedték be gyékénnyel, berendezésül pedig odaállították a sok időt meglátott s apáról-fiúra, vagy helyesebben: az anyáról-leányra szállott hosszú asztalt. Két oldalára odaállították a korban éppen olyan tisztaságú, a sátor háttérében pedig ott állott a lisztraktár, mellette a dunyhák halmaza alatt a dagasztószékében a fonatosnak való tészta kelő-félben és gondosan megóva a hidegtől. A sátor teljes szélességű bejáratánál áll a tűzhely, mögötte a bejegyzett cég tulajdonosa, a fonatos asszony. A rögtönzött tűzhelyen a forró zsír fortyog a nagy vasbográcsban. A háttérben a »személyzet« működik, egy surbankó konyhaszűz, aki most tanulja a mesterséget, de akinek szent kötelessége nagy kedvességgel felhordani a mosolygós fonatos tésztát. Néha-néha feléje is röppen egy-két szó, csak úgy biztatásul: »Igazítsd lányom...«

Szünet nélkül folyik a munka. A vendég jön-megy, a fonatos meg mint valami perpetuum mobile,

örökösen készül. A mesterségében művész készségével sodorintja meg a levegőben a hosszúra nyújtott tésztát a fonatos-asszony és mint valami bűvész veti a forró zsírba, hirtelen s olyan szemfényvesztő ügyességgel, hogy a vendég már csak akkor veszi észre, amikor a pirosabbik felét megforgatja az abáló villa.

A sátor egyik sarkában cigányrajkok alkalmi bandája működik, nehogy hiba legyen a hangulatban, de ennek a zenekarnak is megvan a maga története: ide küldik a híres debreceni cigánydinasztiaik gyakorolni a reménybeli primásokat.

Híres és ma már kihaltban levő kép ez Debrecen életéből, ma már kevesebb a romantika benne és kevesebb az a családiaság, ami valamikor ebben a különlegesen debreceni specialitásban volt.

Hagymás ecetes, tormás ecetes és fehér ecetes

Ez a napszámos emberekről szól, azoknak is csak az élelméről, a különleges debreceni »mezei ételek«-ről.

Amikor megindul a nyári munka, rendes szokás szerint vasárnap délután, indulnak ki a munkások a mezőre s akkor viszik magukkal az egy hétre szóló élelmet. A gazda gondoskodik a munkásairól s a gazda felesége rakja meg az élelemmel a szekeret. Volt ebben valami változatosság. Az egyik változat füstölt húsból állott s ehhez csak ecettel savanyított hagyma járt, a másik változat a disznóköröm volt s ehhez már ecetes torma, míg a harmadik változatban a főtt tehénhús s ehhez izesítőnek a »fehér ecetes«, a tejfellel vagy a tojás sárgájával habozott körítés dukált. Az ételeket fazekokban szállították ki a mezőre. A fazekak pedig »lanternával« — száritott marhabéllel — voltak szorosán lekötyve.

Kinn a mezőn a heti készletet beásták a földbe és a gazdasszony által megállapított szigorú sorrendben szedték elő a hét munkanapján. Mint állandóan megismétlődő szám szerepelt a lebenedes és a száraz »mezei tésztából«, tepertővel, bő zsírral készített »mezei étel«. Néha a változatosság kedvéért ugyancsak a »mezei tészta« családijában a tészta kását is feltalálták.

Boka Andris és Boka Károly elfajzott unokái

Híresek voltak a debreceni cigányprimások. De a nagy és népes dinasztiaiból kevesen, csak a kiválasztottak jutottak el a hírnévig, az apróbbak, a jelentéktelenebbek más foglalkozást kerestek s vagy a kis debreceni fogadóknak, vagy nem is a hagyományos muzsikával keresték meg a kenyerüket.

A leginkább kultivált ipar ezek között a »teheiségtelen« cigányok között az üstföldözés s az edények javítása volt. Végigjárták a várost, bánatos, megindító hangon dalolták el vendégesábitó szövegüket: »serpenyőt főd, eszkából...« Nem volt az az edény, még ha olyan viharvert is volt, amit ne hoztak volna rendbe. Volt azonban közöttük olyan is, aki irodalmi hajlamok felé hajlott s a múlt század vége felé, vásári alkalmakkor az irodalom ponyvaremekeit árulta, vagy alkalmi költeményeket és dalokat, azok szemelvényeit, a műfajhoz képest szavalva vagy énekelve.

Nem akarjuk lebecsülni ezzel a híres debreceni cigányokat, akik világhírré tettek szert tudományukkal és végigjárták a világot,

sikereket aratva, — ezek csak kikapott képek azok közül, akik le-
vőbbé voltak »talentumosak«.

Faizás és kákó

Ez is egy debreceni specialitás volt a múlt században. Általában hetenkint kétszer a város legközelebb eső erdejében, télen, megengedték a szegénységnek, hogy a száraz galyakból, amennyi a háttára elfér, haza vihet. Természetesen a családok férfi- és nőtagjai egyformán felhasználták ezt a kiváltságot és hogy jobban elférjen, sőt egy kis hátsó gondolattal, több elférjen, két rámmal összefoglalt kámpós fát vittek a hátukon — ez volt az úgynevezett kákó — s ügyesen, nagy gyakorlattal nagy esomó fát raktak a hátukra és ezzel látták el magukat egész hétre valóval. Üzleti haszon is vezette őket ebben, mert a szegény ember számára jövedelmi forrást is jelentett, amikor a heti favásáron az összegyűjtött famennyiség egyrészt eladta.

Romantikus képe volt a debreceni Nagyerdőnek, amikor a téli feliherőségben hosszú sorban indultak meg Debrecen szegényei, beszerezni téli tűzfűszükségletüket — vagy debreceni nyelven mondva — faizni.

(K. L.)

Moskovits József úriszabósága
A legmodernebb divat szerint készíti
elegáns ruháit,
raktáron levő leg inomabb anyagokból és behozott szövetekből
Piac u. 41. Alapított 1900.

Fülöpné Moskovits Lili
Legújabb divat szerint készíti
női angol
kosztümöt és kabátot
elsőrendű kivitelben.
Piac u. 41. Bejárat a kapu alatt.

A Bocskay István 11. hajduvezred ezrednapja

A m. kir. »Bocskay István« 11. Hajduvezred az 1604. évi október hó 15-én vívott Almosd-i esata évfordulója alkalmából e hó 15-én 10 óra 30 percre kezdettel a Pavillon laktanyája udvarán »Ezrednapot« tart.

Ezen kegyeletes megemlékezésre bajtársi szeretettel meghív és elvár mindenkit, aki a volt 3. honvéd gyalogezredben és a volt közös gyalogezredben, vagy a jelenlegi hajduvezredben szolgált.

Hasonlóan vár és meghív minden érdeklődő hazafit, akit a múlt dicső emlékének tisztelete hevit.

Az ünnepély rendezése közli, hogy az ezrednapkal kapcsolatosan e hó 17-én (vasárnap) a Pavillon laktanyában lévő 39-es és Bocskay István emlékgyűjtemények délelőtt 10-től 12 óráig nyitva lesznek és díjlatlanul megtekinthetők.

E hó 14-én este 6 óra 30 perckor a hajduvezred zenekara a városban zenés takarodót és 15-én reggel 6 óra 30 perckor zenés ébresztőt rendez.

Az ezrednap alkalmából 15-én 10 óra 30 perckor Bocskay István nagyfejedelem szobrát (Kálvintér), a volt 39. közös gyalogezred hőseinek emlékművét (Nagyerdő), és emléktábláját a Pavillonlaktanyában, továbbá a volt 3. honvéd gyalogezred hőseinek emléktábláját (Péterfia laktanya) és az Álmos

dí esata emlékművét (Álmosd) 17-én 10 óra 30 perckor küldöttségileg megkoszorúzzák.

Ünnepély után 13 órakor az Arany Bika üvegtermében megvívott vendégek és az ezred tisztikara ünnepélyes bajtársi ebédet vesznek részt.

Délután a legénység részére zárkórú szabadtéri előadás lesz a Pavillon laktanya udvarán.

Életmentő kobrakigyó

Az indiai Gunput városkából kobrakigyó hűstettéről érkezik hír. Már évek óta él a városban egy asszony, aki felnvelt és megszelídített egy fiatal kobrakigyót. A csúszómászó igen jámboran él az asszony lakásában s annyira szelíd volt, hogy éjszaka az asszony ágya mellett, kosárban aludt összegyűnyölődve. Az egyik éjszaka rabló tört be a házba, a hálószobába lopódzott és fojtogatni kezdte az asszonyt. A kigyót a zaj felébbresztette, úrnője segítségére sietett, a rablóra tekergőzött és halálra marta.

**VENNI AKAR VALAMIT?
A FUGGETLEN UJSAG HIRDETÉSE BIZTOSAN HOZZAJUTATJA LEGGYORSABBAN A KIVANT TÁRGYHOZ!**

Utolsó nap!

A Virág, Gyümölcs, Borkiállítás és Vásár ma este zárul! Még ma vegye meg és adja tel postacsomagban a Vásár postahivatalánál pótajmentesen a jó barátainak szánt gyümölcs csomagot. 50 százalékos díjkedvezmény.

KELLER uri-dívat új helyisége Piac u. 50. Megyeháza mellett

Három kívánság

... és megjelent a Mesebeli Jöttevő Szellem és így szólt: három kívánságod teljesül...

A Mesebeli Jöttevő Szellem voltam tegnap délután 5 és 6 között. Mentem az uccán és az elbemerülő tífz embert megkérdeztem, mi a három kívánsága? Pontosan olyan voltam, mint a Mesebeli Jöttevő Szellem, azzal a különbséggel, hogy amit kívántak egyelőre nem tudtam nekik teljesíteni, de mindenesetre megígértem nekik közbenjárásomat az illetékes helynél.

Első

Napszámoskűljese ember közeledik, ő lesz az első. Megállítom és megkérdezem tőle: mit kívánna, ha három kívánsága teljesülne?

— Ál és bámul, még a száját is nyitva felel.

— Hogy a fene. MÉR KÉRDÍ a fiatalúr?

Megmagyarázom neki a dolgot, mire törpöng egy kicsit, aztán előrukkol a három kívánsággal:

— Először is szeretnék egy jót enni. Másodszor... Hogy a fene. Így hamarjába eszibe se jut az embernek. Na várjunk csak... inni is szeretnék egy jót.

Bízatom, hogy többet és nagyobbat is kívánhat. (Ugy sem teljesül, kívánni lehet.) Gondolkozik erősen, félhangosan megtanúskozza magában a kívánságokat, ötvenezer pengő, emeletes ház, hosszú élet, aztán vigyorog egy egészségeset:

— Azt kívánám, hogy a polgármester úr jöjjön hozzám küldöttségbe, hogy szerzek számára valami kis közművesmunkát.

Második

A második számú áldozat Vékony Ernő, Széchenyi uca 33. szám alatt lakó bölcsészhallgató. Ő is gondolkodik elől, mit is kívánna, aztán álmos hangon bemozdja az első kívánságát:

— Aludni szeretnék.

— Ez nem rossz kívánság, ha álmos az ember. A második?

— Aludni szeretnék.

Megkérdezem tőle, hogy ha kialudta magát, mit szeretne?

Gondolkozik, aztán:

— Kicsit szundikálni.

Nagyon álmos lehet Vékony úr!

Harmadik

Szentmihályi János dr. banktisztviselő kívánsága:

1. Minden jót kívánok magamnak.
2. Minden rosszat kívánok az ellenfeleimnek.
3. Azt kívánom, hogy a két első kívánságom teljesüljön.

Negyedik

Veres Róza Erzsébet uca 35. sz. alatt lakó mindenek. Keserves arccal összehajlogott kendőt szorít a félarcára, fáj a foga. Az első kívánsága természetesen az, hogy ne fájjon soha a foga. A második:

— Ha nem fájna a fogam, szeretnék elmenni a moziba.

Ilyen aprókat kíván. Nekí is meg kell magyarázni, hogy kívánhat akármit, pénzt, vagyont, szerelmet, amit és amennyit akar.

— Hát ha nagyot is lehet, akkor nem bánom... vagy háromszáz pengőt kívánok.

Ötödik

Ritter Sándor dr. Burgondia-ucca 4. szám alatt lakó orvos három kívánsága:

1. Ne legyen beteg a világon.
2. Ha már vannak, gyógyuljanak meg.
3. És lehetőleg én gyógyítsam meg őket.

Hatodik

az 5403-as számú rendőr, Törpe Vincze rendőrőrmester. Nem akar főkapitány lenni, polgári vágyai vannak. Ez a három kívánsága:

1. Főnyeremény, hogy gazdálkodhassék.
2. Jó nyugdíjjal elmenni.
3. Jó egészség.

Hetedik

Karaj István, foglalkozása: esavargó, lakása: összevissza. Nem akar nyilatkozni, azt mondja, hogy hagyjam őt ezzel a hülyeséggel, keressek magamnak más bolondot. Egy cigarettáért aztán csak elárulja a három kívánságát:

— Hát először is szeretnék mozis lenni. Úlnék a páholyba, oszt nézném a jó Tom Mix dolgokat, oszt beszédem a sok pizt. Másodszor kerékpárba jönek

szeretnék lenni, harmadszor még azt szeretném, hogy bukjanak rám a jányok.

Nyolcadik

Dr. Boros Jenő járásbírósi jegyző. Ha eljönne hozzá a Mesebeli Jöttevő Szellem, ezeket kívánna:

1. Kapjuk vissza az elvesztett területeket.
2. Minden embernek legyen meg a kenyere.
3. Minden ember lásson embert az emberben.

Kilencedik

Opatai Zoltán, a Boeckay kitűnő tréner. Mit is kívánhatna elsőnek egy tréner, akinek a csapata hat mérkőzés után pont nélkül áll:

— Kívánom a Boeckay sorsának jobbra fordulását és az első győzelmét, de lehetőleg sürgősen.
— 3000 fizető nézőt kívánok minden további Boeckay mérkőzésre.

— Kívánom, hogy a feleségem mindig úgy szeressen, mint ahogyan most szeret.

(A két első kívánság mintha egy kicsit túl merész lenne.)

Tizedik

egy kisgazda, akinek az az első kívánsága, hogy ne írjam ki a nevét. A második kívánság:

— Jó termés, jó bor, jó asszony, jó egészség, békesség és Isten áldása.
A harmadik kívánság:
— Hozzák be már végre azt a titkos választójegyet!

Fülöp László

részt állandó helyét biztosítja. A Körtitkári irodája minden igényt igyekszik kielégíteni, ezután kéri azonban a közönséget, hogy e hét végéig szíveskedjék jegyét mindenki átvenni, mert a jövő héten már megkezdik a Szigetikoncertre a napijegyek árusítását. A titkári iroda naponta 9—1 és d. u. 3—6 óráig áll a Zeneiskola első emeletén levő helyiségében az érdeklődők rendelkezésére.

Dívatkesztyűk
minden színben
Schön Sándornál
Piac utca 14. Csapó utca sarok

A SESZTINA-CÉG PAVILLONJA A KIALLITASON

A Tiszántúli Gyümölcs-, Virág-, Borkiállítás és Vásáron feltűnt a Sesztina-cég izléses pavillonja. A Sesztina-cég reprezentatív kiállítást rendezett és ez a kiállítás a debreceni kereskedők és iparosok életrevalóságát és nagyraihivatottságát hirdeti.

Megtaláljuk a Sesztina-pavillonban az összes kertgazdasághoz szükséges összes eszközöket, a magasznyomású gyümölcsápermetetőt, metszőollót, ojtókést, méhészeti cikkeket és a többi. Ezek a kiállított tárgyak elengedhetetlenül szükségesek a gyümölcsstermelésnél és az igazi kertész és gazda nem nélkülözheti a Sesztinaféle kertgazdasági felszereléseket.

Anyakönyvi hírek

Születések: Bíró Béla műszerész, Jeány Anna, Tóth Mihály npsz., Jeány Mária. Dr. Kiss Miklós gimnáziumi tanár iker, Hidkó és Miklós. Vitéz Kálmán István fm. fiú Imre. Nagy Mihály gazdálkodó, Jeány Mária. Molnár István mozdonyvezető, fiú István.

Házasságok: Szilágyi István lakatos—Buglyó Mária. Balogh Péter közműves—Kristóf Ilona, Bütössi István őrmester—Hámori Mária. Sávári Péter cipész—Bör Julia. Farkas József klinikai altiszt—S. Szabó Margit. Lovassy Bálint szabó—Zamodos Ilona. Avasán János asztalos—Simon Margit. Bánk József piaci árus—Kovács Erzsébet. Boros László hentes—Hajzer Róza. Farkas József fm.—Somogyi Erzsébet. dr. Kertész Béla ügyvédjelölt—Óri Magda, Mórlicz Kálmán szerelő—Mészáros Erzsébet. Varga József tisztviselő—Tóth Julia. Bruckner Gyula bádogos—Reiner Katalin. Bangó László MÁV altiszt—Pataki Róza. Kiss Lajos közműves—Karái Erzsébet. Magyar Sándor végrehajtó—Vacha Katalin. Gyarmati Gábor eszmadia—Balogh Erzsébet. Miklósi József MÁV npsz.—Pál Mária. Hiripi József asztalos—Patai Margit.

Határozások: Kurtán Mihályné ref. 28 éves, Derecske. Juhász József ref. 51 éves, Nagyhegyes. Rosenthal Herman izr. 34 éves, Cserepes u. 8. Zsibok Tamás rom. kat. 53 éves, Egyek. Plaffenhauser Károly rom. kat. 68 éves, Kishegyési út 38. Hodos Imre ref. 12 éves, Hajdúszovát. Béki Gábor rom. kat. 7 hónapos, Késes u. 46. sz. Siska Imréné ref. 62 éves, Jókai u. 10. szám.

VENDÉGLÁTÓ HÁZNÁL **Dreher** VENDÉGVÁRO KÉKSZ!

Szigeti József hangversenyével kezdődik a Zenekedvelők Köre nagy jubileális hangversenysorozata

Október 24-én vasárnap este lesz a Zenekedvelők Köre első koncertje. A jubileális esztendőben csupa nagy világsztár fog szerepelni s ezt a nagy sorozatot nyitja meg a legnagyobb hegedűs, Szigeti József hangversenye.

HUNGÁRIA
filmszínház.
MA, VASÁRNAP: 3, 5, 7, 9 órákor,
HÉTFŐN: 5, 7, 9 órákor
JEANETTE MAC DONALD és NELSON EDDY
gyönyörű filmje: az

Orgonavirágzás
Feltétlenül nézze meg!
VASÁRNAP: FOX és HÉTFŐN: PARAMOUNT
VILÁGHIRADÓ!

Az Apollóban
MA: fél 3, fél 5, fél 7, fél 9-kor
HÉTFŐN: fél 5, fél 7, fél 9-kor
UTOLJÁRA az IZGALMAS DZSUNGEL-FILM:
BORNEO
(A TITKOK SZIGETE) és
VASÁRNAP: FOX
HÉTFŐN: PARAMOUNT
VILÁGHIRADÓ!

Ezton értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

kályha raktáramat

Könyök n. 5. sz. alól HATVAN U. 4. SZ. alá (Posta palotával szembe) helyeztem át. — Szíves pártfogást kér Laczko Lajos cserépkályhás.

SPORT

A magyar-svéd atlétikai verseny eredményei

Budapest, október 9. A nagy érdeklődéssel várt Magyarország—Svédország országok közötti atlétikai viadal első részét 10 ezer főnyi közönség előtt bonyolították le a Beszkárt pályán. Az első nap eredményei után Svédország vezet 42:35 pont aránnyal.

Eredmények: 110 m-es gátfutásban 1. Liedmann svéd, 14.8, 2. Nilson svéd 15.2, 3. Szabó magyar 15.8, 4. Jávor. A svédek fölényes győzelmét a gátakat sorra döntő Szabó és az igen indiszponált Jávor nem tudta megakadályozni, pontfőlény 8:3 a svédek javára.

Súlydobásban 1. Darányi 15.52, 2. Berg svéd 14.85, 4. Csányi 14.61.

800 m-es síkfutásban 1. Harsányi 1.53.1, 2. Nilson svéd 1.53.6, 3. Anderson, 4. Igló, pontarány 18:15 a svédek javára.

100 m-es síkfutásban 1. Kovács 10.6, 2. Strandberg svéd 10.7, 3. Gyenes 10.9, pontversenyben behoztuk a svédeket 22:22.

Rúdugrásban 1. Lindbled 400 cm, 2. Ljomborgh 3.95, 3. Bácsalmási és Zsotka 3.90, pontarány 30:25 a svédek javára.

5000 m-en 1. Szabó Miklós 14.58.8, 2. Johnson 15.

Távolugrásban 1. Stanquist 7.41, 2. Koltai 7.36, 4. Gyurica.

Amatőr bajnoki forduló A DKASE nélkül

A vasárnapi amatőrbajnoki forduló szomorú érdekessége, hogy a DKASE visszalépése folytán csonka lesz és ellenfele a NYKISE küzdelem nélkül kap két pontot.

Debrecenben két elsőosztályú mérkőzés lesz, két pedig a közönség legnagyobb bosszúságára két pályán. A Diószegi úton a DVSC—Textil találkozó igen heves küzdelem ígér és bár a vasutasok győzelmé vilószínűnek látszik, a két pontért nagyon meg kell dolgozni. Sok függ attól is, hogy a Textil ki tud-e állni teljesen, mert ebben az esetben még meglepetés sem lehetetlen. Előmérkőzés 1 órakor: DEAC—DVSE ifjúsági bajnoki.

A Stadionban a DVSE fogadja az NYTVE-t. A DVSE a múlt héten pom-

pásan szerepelt a PMÁV ellen, míg a NYTVE a DVSC-t szorongatta meg alaposan. A legutóbbi formák szerint tehát nagyvonalú küzdelem és minimális DVSE győzelmét várhatunk.

Nyíregyházán a PMÁV-nak lesz nehéz dolga az NYVSC kemény csapata ellen. Döntetlen körüli eredmény várható, bármelyik csapat győzhet 1—2 góllal. Nyírbátorban a DEAC a Bátorhory ellen két pontot szerezhet, ha csatárai nem félnek a góllövéstől. — Karcagban a még veretlen MTK heves csatát vív a feljavult KMOVE-val. — Döntetlen várható. Mátészalkán a két újonc találkozik: a MTVE és a BUSE. A honi csapat esélyesebb.

Számos II. osztályú és ifjúsági mérkőzés egészíti ki a másort.

Ausztria—Magyarország

Európa Kupa mérkőzés a magyar futball nagy eseménye. A magyar csapat tartalékos és a Szabó—Miklósi, Bíró—Magda, Turai, Balog—Béki, Cseh, Sárosi, Zsengellér, Kemény összeállítás sok bizonytalanságot rejtget. Favorit mégis a magyar csapat, de az osztrákok már sokszor csináltak meglepetést, amikor lebecsülték őket. Félni kell a farkastól!

A SZEGED—BUDAI

mérkőzés a vasárnap egyetlen bajnoki

találkozója. A Szeged Korányi II. nélkül áll ki, a Budai pontihány győtri. Egy pontot épen ezért szerezhet.

ELEKTROMOS—BUDAFOK

3:0 (0:0)

Budapest, október 9. Elektromos—Budafok 3:0 (0:0). Nemzeti labdarúgó bajnoki mérkőzés. Bíró: Vass. 500 néző.

Az első félidőben a legnagyobb részt közepén folyt a játék. A Budafok támadott többet, de csatársora tehetetlen volt kapu előtt. — Mindkét kapu ellen volt egy-egy sarokrugás. A II. félidő az Elektromos támadásával kezdődött. — Elektromos támadásaival fejeződött be a mérkőzés.

A Bocskay közgyűlése ma délután lesz az Arany Bika félelem-tén. Tekintettel a csapat válságos helyzetére, minden tanács hasznos lehet és éppen ezért a klub hívei remélhetően nagy számban fognak megjelenni.

A DEAC női és férfi atlétikai bajnok versenye és az egyetemi női és férfi újoncverseny második része ma, vasárnap délután fél 3 órai kezdettel lesz az Egyetemi sporttelepen. Férfi sávok: 200, 800 és 5000

m-es síkfutás, 200 és 400 m-es gátfutás, rúd- és bármásugrás, gerely- és kalapácsajtás. Női sávok: távolugrás, gerelyhajítás és 80 m-es gátfutás. Nevezési díj nincs, nevezni a helyszínen lehet.

ÖNMAGANAK LETT A MOSTOHAANYJA, GYEREKEI ANYJUK UNOKAI LETTEK

London, október 9. Osborne Rózi Uj Carlisle-i (Indiana állam, Amerika) nő különleges hatósági felmentvény alapján engedélyt kapott, hogy férjéhez menjen Osborne Oszkárhoz, halott anyja második férjéhez. A házasságkötés következtében Osbornené saját mostohaanyjának felesége és így önmagának mostohaanyja lett. Miután előzőleg férje mostohaanyjának felesége volt, az ebből a házasságból származó gyerekek saját nagyatyjuknak mostohagyermekéi és édesanyjuknak unokái lettek.

HIRDETMEY ad 1100—1937. a. szám. Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy az idegen beszedési körből, vagyis vidékről akár tengelyen, akár vasúton, vagy posta útján a város területére behozott fogyasztási adó köteles cikkeket — bor, sör, szeszesitalneműek (pálinka, likőr, tiszta-szesz, egyéb égetett szeszesitalneműek és folyadékok), hús, szalonna, hár, stb. — az alább megjelölt módon jelentsek be. Mindenki, aki bort két literet meghaladó, de 25 literen aluli, sört két literet meghaladó, de 25 literen aluli, szeszesitalneműeket egy literet meghaladó, de 25 literen aluli mennyiségben vasúton, vagy tengelyen, kézi, vagy személypoggyászként a város területére behoz, tartozik a behozott adótergny nemét, mennyiségét az illető helybeli vasúti állomáson, illetve a vámsorompónál bejelentések átvételére jogosított közegeknek a behozattalal egyidejűleg azonnal bejelenteni és a behozott mennyiségek után a törvényesen megállapított fogyasztási adót ugyancsak a fentemlített közegeknek, a közegek által kiállított hivatalos nyugta (fogyasztási adóbarca) ellenében azonnal megfizetni. Mindenki, aki a fent felsorolt fogyasztási adó cikkeket vasúton, vagy tengelyen, kézi, vagy személypoggyászként 25 literen, illetve 25 kg-on felüli mennyiségben a város területére behoz, a behozattal azonnal köteles azt a vasúti állomáson ki-rendelt fogyasztási adó ellenőrző kö-zeg, illetve a behozattal útvonalakon felállított vámsorompók kezelői elé állítani, s ezen felül a behozott adó-lárgy nemét, mennyiségét, úgyszintén az elraktározás helyét és idejét a be-hozattalól számított 24 órán belül a városi adóhivatali fogyasztási adókat kezelő osztályánál (városi adóhivatali udvar, földszint) bejelenteni. A posta-csomagban bármilyen mennyiségben érkezett fogyasztási adó alá eső cik-kek a postai kézbesítéstől számított 24 órán belül ugyanitt szintén be-je-lentendők. Közli a városi adóhivatal a város lakosságával azt is, hogy a fo-gyasztási adó alá eső cikkeket tenge-lyen vagy gyalogosan csak a sorompó-házakkal ellátott nyilvános utakon szabad a város területére behozni, s hogy az összes utak fokozott és szigo-rú ellenőrzés alatt tartatnak. A fo-gyasztási adó alá eső cikkeknak a so-rompóházakkal el nem látott utakon történt szállítása, valamint a beje-len-tés elmulasztása jövedéki kihágást ké-pe-z, melynek során a mulasztó 1—1000 pengőig, illetve a megrövidített, vagy megrövidítés veszélyének kité-tett fogyasztási adó, illetve adópótlék négyszeres összegétől annak nyolcszo-ro-s összegéig terjedhető pénzbüntetés-sel büntetettik Debrecen, 1937. évi szeptember hó 17-én. Városi adóhi-vatal.

SZENDRŐ

BATTHYANYI-UTCA 22. SZAM.

P 925—

10 éves gyári garancia, kenyelmes részletfizetés.

Visszavonják a szekér-tuvarozási rendeleteit. A szekérfuvarozási rendelettervezet-re minden érdekelt megteette észre-vételeit. A mezőgazdasági érdekelt-ségek élesen állást foglaltak a szekér-tuvarozás korlátozásával szemben, ami eldöntötte a tervezet sorsát. A ke-reskedelmi miniszter ugyanis meg-győzték ezek az érvelések és most úgy döntött, hogy visszavonja a rendelet-tervezetet. Bizonytalan még, hogy mó-dosítsák-e a tervezetet, újat szövegez-nek, vagy pedig teljesen leveszik a napirendről a szekérfuvarozási rendel-keztést.

BARTÓK NEM ENGEDI MŰVEINEK OLASZ-ÉS NEMETORSZÁGBA RÁDIÓKÖZVETITÉSÉT

Budapest, október 9. A zenei éle szempontjából rendkívüli feltűnést keltő levél ügyében hozott határozatot a magyar rádió igazgatósága legutóbbi rendes műsorülése alkal-mából. Bartók Béla, a világhírű magyar zeneszerző levelet írt a rádió igazgatóságának, amelyben kéri, hogy a jövőben hangverse-nye, vagy mikrofon elé vitt mű-veit ne ajánlják fel közvetítésre Németországnak és Olaszországnak.

A rádió vezetősége ezt a kérés tudomásul vette és értesítette Bar-tók Bélát, hogy a műsorülés ilyen értelemben határozott.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDET-MÉNY. — 38,448—1937. VII. szám.

Debrecen sz. kir. város a közvágóhídi műjégyár által termelt műjég eladá-sát, házhoz szállítását és forgalombahozatalt vállalatba kívánja adni és e célból nyilvános versenytárgyalást tart. Az ajánlat két tanú előtt aláírva a 158,752—1932. P. M. rendelet szer-int szabályszerűen felblyegezett 1937 évi október hó 18-án, déli 12 óráig a közigazgatási iktató hivatal-ban (városháza), lepecsételt boríték-ban adandó be. Ajánlattevő a rész-letes feltételeket tartalmazó verseny-tárgyalási hirdetmény egy példányát szabályszerűen aláírva ajánlatához köteles mellékelni. A borítékban fel-tüntetendő, hogy az ajánlat a közvágó híd műjégyár által termelt műjég forgalombahozatalára stb. vonatkozik. Bónatpénzül minden ajánlattevő köte-les 1200 pengőt készpénzben, vagy pe-dgi óvadékképes értékpapírban az ajánlat beadása előtt a házipénztárna letenni, a letéti jegyet az ajánlatához csatolni. A beérkezett ajánlatokat a városháza tanástermében 1937 évi október hó 18-án, délután 13 órakor bontják fel, mikor az ajánlattevő vagy képviselője jelen lehet. A részletes feltételeket tartalmazó teljes szövegű versenytárgyalási hirdetmény és aján-lati űrlap a közvágóhíd hivatalos be-lyiségében a hivatalos órák alatt díj-mentesen szerezhető be.

Polgármester.

hírek

A TETEL: **ÁLL**
 OZLETÉ: **MEGY**
 HA HIRDETÉSE: **FUT**

A
Független Újságban

A Debreceni Független Újság pártoktól független politikai napilap. — Szerkesztősége és Kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32-12.

Előfizetési ár: Egész évre 28,80 félévre 14,40, negyedévre 7,20 egy óra 2,40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

RADIOMŰSOR:

VASÁRNAP, OKTÓBER 10.

Budapest I.

9.30: Hírek. — 10.20: A Haditengerészeti emlékmű avatása. — 11.40: Kodály Zoltán: Részletek a Hary János c. mesejátékából. (Hanglemezek.) — 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. — 12.30: Az Operaház tagjainak alakult zenekara. — 13.30: „Lovagias sport.” Bárány István dr. előadása. — 13.45: Hanglemezek. — 15: 1. „A jövedelmiző juhtenyésztés alapelvei.” Sebald József dr. egyet. r. tanár előadása. 2. „Angoranyul-tenyésztés.” Vitéz Ottó Ernő m. kir. gazd. felügyelő előadása. — 15.50: Róvész Margit hárfázik. — 16.15: Magyarország — Ausztria válogatott labdarúgómérkőzés második félidőjének közvetítése a bécsi Stadionból. — 17.15: A rádió szalonzenekara. — 17.45: „A régi Bánffyhunyd.” Ravasz László dr. előadása. — 18.15: Szánthó Gyula magyar nótákat énekel, kíséri Parkas Béla és cigányzenekara. — 19.15: Hejy

BRIDGE ÖLTÖNY
 5270
 NEM GYÁRI TÖMEGMUNKA

Saját szabászaink szabták.
 Saját munkásaink varrták.
 Mi a legmondosabban átvizsgáltuk.

Sötét alapon, finom dívat csikozással. Társaságba, színházba, uccára egyformán megfelel.

GRÜNFELD

Kistemplom mellett.

szini beszámoló az Operaházról a „Haditengerészeti Emlékmű” felavatása napján rendezett díszelőadásról. Beszélő: Bydinszky Sándor. — 19.30: Az Operaház díszelőadásának közvetítése. A „Pillangókisasszony” I. felvonása. Utána kb. 20.30: Hírek, sporteredmények. — 21: „Séta a párizsi Világkiállításon.” — 21.50: A Budapesti Hangverseny Zenekara, vezényel Friedl Frigyes. — 23.10: Vidák József és cigányzenekara muzsikál. — 0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi-templomból. — 11.15: Evangélikus istentisztelet a Deákterti evangélikus templomból. Prédikál Kemény Lajos esperes. — 15: Hanglemezek. — 17.50: A rádió szalonzenekara. — 18.30: „A mormonok földje.” Valkó László dr. előadása. — 19.30: Sport- és löversenyeredmények. — 20: „A mohácsi idők tanuja: Szerémi György.” Kerecsényi Dezső dr. előadása. — 21: Kertész Miklós és jazzzenekara játszik. — 22: Hírek.

HÉTFŐ, OKTÓBER 11.

6.45: Torna, utána hanglemezek. — Kb. 7.20: Etrend, közlemények. — 10: Hírek. — 10.20: „Irodalmi ABC-ből.” — 10.45: „A racionalizált háztartás.” — 11.10: Vízjelzőszolgálat. — 12: Déli harangzó, időjárásjelentés. — 12.05: Flesch Imre énekel, Bárdó Gyula hegedül. Közben kb. 12.30: Hírek. — 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 13.30: Beszékartzenekar. — 14.40: Hírek. — 15: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. — 16.15: Diákfelőra: „Nagy Imre, 48-as diákköltő.” Kiss Tamás előadása. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 17: „Igy élünk Kínában” Dr. Román Agnes, a sanghaji kínai bank statisztikai osztályvezetőjének előadása. 17.30: Gutenberg György és jazzzenekara játszik. — 18.30: Munkásfelőra. — 19: Berzsenyi László és Villax István kézzongorán magyar nótákat ad elő. — 19.30: Nyírő József előadása: „A plánéta.” — 20.05: Hanglemezek. Közben kb. 20.30: „Elsőtételtési gyakorlat Budapesten.” Borssányi Julián hadnagy mérnökari százados előadása. — 21.10: Hírek. — 21.25: Kerntler-zongorahármas. Közben kb. 22.05: Időjárásjelentés. — 22.35: Esterházy Mór gróf francia és angol nyelvű előadása az eucharisztikus kongresszusról. — 22.50: Közvetítés a budai Kis Royal-étteremből. Kiss Lajos és cigányzenekara. Közben kb. 23: Hírek német nyelven. — 0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

18.30: Hanglemezek. — 19: Német nyelvoktatás. — 19.30: Hanglemezek. — 20.10: Hírek. — 20.30: „Történelmi játékok Közép-Európaországban.” Huszti Dénes dr. előadása.

— A Vasutasok Szárnyaskerekő Önképző és Önszervező Egyesület Hunyadi uca 9. szám alatti székhelyében 16-án este 8 órai kezdettel családi ismerkedési estélyt tartunk, mely alkalomra ezúttal hívjuk meg érdeklődő tagtársainkat és családtagjaikat. Rendezőség. (+)

x Gomb raktáramat mindenféle színben, divatban okvetlen tekintse meg. Sok pénzt takarít meg. Horovitz, Széchenyi u. 1.

— Felhívás a háztulajdonosokhoz! A burkolási járulékok újabb kivetésének kikézhesítése folyamatban van. Az egyes határozatok ellen a kézhesítéstől számított 15 nap alatt lehet felelkezni. Egyesületünk mozgalmat indított a sérelmek orvoslása iránt. Felhívjuk a burkolt uccák háztulajdonosait, hogy a kivetések felülvizsgálása s a mozgalomhoz való esatlakozás végett egyesületünk irodájában (Ferenc József út 28c. szám I. em.) minden szombat, kedden és csütörtökön délután 4-6 óra között jelentkezni sziveskedjenek. Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete. (+)

Nem sikerült...?

Persze, hogy nem! Lehetetlenség oda bejutni. Az egész házban nappali világosságot árasztanak a TUNGSRAM duplaspirállámpák.

— A Déri-múzeum ma, vasárnap délelőtt 10-2 óráig nyitva. Pille-res gyorsok érkezése miatt belépődíj mindenkinek 20 fillér. Boross Jenő amerikai ezredes, képzőművész az Ece Homo-teremben kiállítva. A Fűvészkert u. 2. szám alatti iskolaépületben elhelyezett Thaly-szobát bárki megtekintheti, ha a múzeum igazgatóságánál jelentkezik. Belépődíj 20 fillér. A Közművelődési Könyvtár 10-12 óráig nyitva.

Kész bundák, valamint mindenféle szűcs munkát olcsón vállal ALTMANN szűcs Miklós u. 2. Takarékosságra is

— Házfelügyelő kartársakat értesítjük, hogy vasárnap délután 2 órakor az Arany Bikas pince helyiségében taggyűlést tartunk a budapesti központi kiküldöttek részvételével, amelyre mindenkit meghívunk. A legújabb lakbér szabályrendeletet és sok fontos aktuális kérdést ismertetni fogunk. A vezetőség. (+)

ELADAS VÉTEL CSERE
 Hálók, ebédlők, kombinált szobák, szőnyegek, varrógépek, jég szekrények, irodabutorok Széchenyi u. 6.

— Hecht Bankháztól vegyen reményt, megüti a főnyereményt! Rendeljen levelezőlappal, Budapest, Andrassy út 3.

— Szenvedő beteg asszonyok már egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvízzel is könnyű, lágy belkiürülést érhetnek el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát.

x Gazdasági krízis megtorpant, vásároljon Mihály papírkereskedéséből, Svetits udvarban, akkor be-suhan a konjunktúra.

— **HOL TARTJA A KIRÁLY A KEZÉT?** XIV. Lajos francia király sohasem viselt muffot, amikor vadászni ment, még a legnagyobb hidegben sem. Egy vadászat alkalmával megpillantotta őt két paraszt, akik közül az egyik nagyon meglepődött, hogy a király nem óvja magát a hidegtől.

— Ne csodálkozz rajta, — szölt hozzá a másik — a király a kezét mindig a mi zsebünkben tartja.

x Urizsabóságomat Rothermere uccából Miklós uca 37. alá helyeztem. Sztepanov János.

— Gyermekvédelem az állami kiegészítőiskolában. A Miklós uca-i kiegészítőiskolában, ahol azokat a gyermekeket nevelik, akik tehetségük gyengeségénél fogva nem alkalmasak a rendes iskolai munkára, a debreceni Szociális Misszió Társulat vitéz Csillik Györgyné kezdeményezésére, Kazinczy Gáborné és Darabos Balázné vezetésével egy nagy kanna tejjal és friss ropogós süteménnyel vendégelték meg az iskola növendékeit. Az intézet növendékei lelkes örömmel és hálával fogadták az iránnyukban megnyilvánult szeretetet.

SPORT
 szivarkahüvely
35 fillér!

— 39-es bajtársak szerdán este 8 órakor tartják összejövetelüket az Angol Királynőben. Előadást tart: Mátéfy ezredes a blozewsgornyai harcokról. (o)

PERZSASZÖNYEG javítás jutányosan garanciával csak TÚTUNDIANNAL Arany János u. 34.

— A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete Sas uca 2. sz. alatti helyiségében október 10-én új táncanfolyam kezdődik.

x Figyelem! Volt már Kertész-nél, hol maradék és rőfösárak, düf-tinek, flanellek, selymek, vásznak nagyon olcsón kaphatók. Széchenyi u. 22.

— Lopások. Jeney Kálmán, Máv. intéző Nap uca 15. szám alatti lakásáról 3 méter szőnyeget loptak. — Felmann Dániel, Nyugati uca 12. szám alatti terményüzletbe az éjszaka betörték és a kézipéztárt kiürítették, de csak pár pengőt találtak benne a betörők. A károsultak feljelentésére nyomozás indult.

x Nem lesz gondja, ha kilós és méteres maradékot Degenfeld tér 11. maradékuzetben vásárol.

— Kérem a háztulajdonosokhoz. Abból az alkalomból, hogy folyó hó 14-én, csütörtökön városunkba érkezik az észt kultuszminiszter Hóman Bálint magyar kultuszminiszter és több közéleti előkelőség kíséretében, felkérjük azokat a háztulajdonosokat, akiknek háza a bevonulási útvonalon vannak, hogy házaikat folyó hó 14-én, csütörtökön reggel felbogarozni szíveskedjenek a magyar nemzeti színű lobogóval. A bevonulási útvonal a Nagyállomástól a Hunyadi uca, Ferenc József út, Péterfia uca, Magoss György tér, Simonyi út, Vilmos császár körút a központi egyetemig.

— Nem kell angol szövet. Ahhoz, hogy kifogástalan legyen a ruha, ma már nem kell angol szövetet vásárolni. A Trunkhahn posztógyár gyártmányai felveszik a versenyt a világhírű angol szövetekkel, hiszen szintén szingyapjából készülnek. A Trunkhahn posztógyár közvetlen a fogyasztóknak is ad el szövetboltjaiban: Budapesten, IV., Prohászka Ottokár u. 8. és VI., Teréz körút 8., szöveteket. Vidékre kérje a mintakollekció bérmentes beküldését.

— Trafikbetörés. Özvegy Maizner Jánosné, Varga uca 33. szám alatti trafikjában szombatra virradó éjszaka betörő járt. Ismeretlen tettes a külső ajtót kézzel szakította fel, majd az ablakot sáros kézzel benyomta és ezen keresztül mászott be a helyiségbe. A betörő alaposan megdözsölte a dohánykészletet, de csak a jobb fajták értékült vett el. A betörést csak reggel vették észre és jelentették a rendőrségen, ahol a tettes kézrekerítésére megindult a nyomozás.

x Acs Éta varrodáját Csapó u. 1. alá helyezte. Izléses munka. Szolid ár!

— 400.000 fontot költött Lord Beaterbrook a Daily Express propagandájára és hangsúlyozta, hogy még egy olyan nagy publicitási lap, mint a Daily Express, sem nélkülözheti a propaganda mindent átütő erejét. Hogyan különbözhetne tehát a kiskereskedő? De csak a célravezető és rendszeres propaganda vezet eredményre! Az eredményes reklám feltételeit tárgyalja a Balogh Sándor szerkesztésében megjelenő Reklámélet új száma, amely értékes cikkeket, rengeteg tanácsot, ötletet, tippet és gazdag kirakatrovatot hoz. Kiadóhivatal: V. Szent István körút 9.

— Meghívó. A Csapó ucai ref. iskolakörzet tanítótöbbsége 1937. évi október hó 10-én, vasárnap d. u. 3 órai kezdettel a Csonka ucai iskola III-ik o. tantermében szülői értekezletet tart, melyre az érdekelteket tisztelettel meghívja a Tanítótöbbség. Tárgy: 1. A gyermek lelke és az ahhoz vezető út címen előadást tart: Mocsári László igazgató-tanító. 2. A gyermek segélykérdés.

— Oriási érdeklődés nyilvánult meg az Olasz Intézet tanfolyamai iránt. Az Olasz Intézet évek során oly népszerűvé vált tanfolyamai iránt az idén is oriási érdeklődés nyilvánult meg a debreceni közönség körében. Ezzel kapcsolatban közli az Olasz Intézet, hogy a beiratkozások tovább folynak minden délelőtt 10—12 és délután fél 6—8-ig. Beiratási díj félvenként kettő pengő. Régi tagok igazolványukat, az újonnan iratkozók pedig fényképüket hozzák magukkal. Az előadások október hó 18., hétfőn pontosan megkezdődnek. (o)

x Erdélyi Erzsébet szücs műhelyét Sas uca 4. alá helyezte.

— Filléres gyors indul Budapestre október 17-én a Gyermekek és Családvédelmi Kiállításra. A jegy ára belépőjeggyel együtt P 5.20. A vonat indul Debrecenből reggel 5.58 órakor, Budapestre érkezik 10.13 órakor, Budapestről indul 23.13 órakor, Debrecenbe érkezik 3.28 órakor. Jegyek kaphatók hétfőn reggel 9 órától a Máv. Menetjegyirodában.

Orthoped és divatcipőket jelelősséggel készít P.NCZES Csapó u. 6

— Szállóige lett belőle, minden ember ismeri Petőfi örökségét: «Szeptember végén» című versét, amelyet mindig gyönyörrel és élvezettel hallgatunk. Így van ez a Philips »York« 2+1 csöves külföldvevő rádióval is, amellyel a zseniális Philips-konstruktőrök az élvezetek szünni nem akaró sorozatát nyújtják a jó zenét kedvelő közönségnek.

— Vigyázzon az egészségére. A valódi Wiplából készült műfog nem törik, nem fekededik. Takarékosságra bármelyik fogorvos elkészíti, a munkán keresse a védjegyet és kérje el a garancialevelet.

CIPŐ szükségletét legelőnyösebben NAGY BELA cipőüzletében szeresheti be. — Degenfeld tér 11. Tiszapolata. Nemzeti árúhírelre is.

x Értesítés. Üveges-, üvegesiszoló- és tükrözésemet Csapó 13. alá helyeztem át. Stefanszky Gyula.

— A CSALHATATLAN FIZIOGNOMUS. Jean Gasparid Lavater, a híres fizionomus kedvenc szokása volt, hogy teljesen idegen emberek foglalkozását leolvassa az arcukról. Ezzel néha alaposan felsült.

Egyszer postakocsin utazott. Nagyon rokonszenves ember mellett kapott helyett. Lavaternek megtetszett az útitárs nyílt, becsületes arca és megszólította:

— Hol van az ön nyája, uram?
— Nincs nekem nyajam, — felelt az idegen. — nem vagyok ér pásztor.
Lavater maga pap volt és ezért így felelt:

— Természetesen nem a szó közönséges értelmében gondoltam, hogy ön pásztor, hanem, mint én is, lelkipásztor.

Az útitárs kissé elhúzódott a különös ember mellől, aztán megsértődve, röviden csak ennyit mondott:

— Nem, biztosíthatom, semmilyen értelemben sem vagyok pásztor, én a zürichi hóhér csapok.

— Az árpádtéri egyházzsűcs október 10-i vallásos ünnepélye. Az árpádtéri egyházzsűcs október hó 10-én, vasárnap délután 3 órakor az árpádtéri templomban — a Szeretetszövetség céljainak szolgálatában — vallásos ünnepélyt rendez. Gyülekezeti ének után bibliát olvas és imádkozik: Nagy Sándor s.-lelkész. Prédikál: Erdei Mihály s.-lelkész. Szólóéneket adnak elő: Nyíry József th. és Kovács Ilonka okl. tanítónő, leánykört vezető, orgonán kíséri: Kovács Kálmán igaztanító. Szavalnak: Püski Imre th. és Porcsin Ilona leánykörti t. g. Záróimát és áldást mond: Márki Kálmán h.-lelkész. Minden érdeklődőt szeretettel hív és vár az egyházzsűcs vezetésébe.

x Katona Vilmos szücs legszebben készít mindennemű szücsmunkát, Simonffy u. 2.

x Díjtalan nyelvtanfolyamok (angol, francia, lengyel, német, orosz, román) és olcsó rajz- és gyorsírástanfolyamok a Népszerű Főiskolán, Központi egyetem. (Telefon 25-00.) (o)

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET

A Csokonai Színház heti műsora:

Október hó 10-én, vasárnap délután Sárgapitykés közlegény. Bérletszünet.

Október 10-én, vasárnap este: Nótás kapitány. Bérletszünet.

Október 11-én, hétfőn este: Vihar az Egyenlítőn. B. bérlet.

Október 12-én, kedden este: Huszár kisasszony. C) bérlet.

Október 13-án, szerdán este: Illatszertár. A) bérlet.

Október 14-én, csütörtökön este: Illatszertár.

Október 15-én, pénteken este: Gólyaszanatórium. Prémier bérlet. Csak felnőtteknek.

Október 16-án, szombaton délután: Mágnes Miska. Bérlet szünet.

Október hó 16-án, szombaton este: Gólyaszanatórium. Bérletszünet.

Október 17-én, vasárnap délután: Gólyaszanatórium. Bérletszünet.

A színházi iroda hírei:

Közönségünk megbecsülésének igyekeztünk legmélyebb tanujelét adni akkor, amikor a színházi hírszolgálatban eddig szokatlan teljes és nyílt őszinteséget hozítottunk meg a közönségnek. Ennek az őszinteségnek a szellemében jelentjük, hogy amíg a Bánk bán csak a mérsékelt számú és komoly kevesek érdeklődése mellett került színre, a Sárgapitykés közlegény pedig a népszerűbb szórakozások barátságait hódította meg.

VIHAR AZ EGYENLÍTŐN

egyetemes elismerést váltott ki a közönség minden rétegéből. A Halasy Mariska monumentális és ezerszínű alakítása köré teljes művészi összhangban illeszkedő künös együttes zavartalan élvezetet biztosított úgy a legkényesebb színházi inyeneknek, mint a közönség legszélesebb rétegeinek. — Igazolva látta a színház azt a törekvést, hogy az együttes összmunkájára fektesse a fősúlyt és elérte vele azt, hogy színházi évünk igazi évadkezdő eseményét a Vihar az Egyenlítőn sikere jelentse. Természetesen a darab ezután is állandóan műsoron marad.

Az igazi magyar operett-daljáték legendás hangulatát hozza vissza a Nótás kapitány vasárnap esti előadása. Hétfőn a nagyszerű Vihar az Egyenlítőn, kedden egy új és igen mulatságos katonaoberett

A HUSZÁRKISASSZONY

kerül színre a színház teljes operett együttesével. Ugyancsak újdonságnak számít László Miklós vidám és érzelmes vígjátéka, az

ILLATSZERTÁR.

amely Budapesten 100-as előadásokban évadsikere volt.

Csütörtökön a katonazenekar ezred-

napja miatt az Illatszertár ismétlődik és pénteken egy szabadszajú, nevetettő pezsgőzenéjű slágeroperett kerül színre Kellér—Szilágyi és Eissemann operett bohózata, a

GÓLYASZANATÓRIUM.

Igen tisztelt bérleim figyelmébe! Hétfőn: B) bérlet 2. sz. Kedden C) bérlet 2. szám. Szerdán A bérlet 3. sz. Pénteken prémier bérlet 3. számban.

OKTÓBER 24-ÉN, VASÁRNAP SZIGETI HEGEDÜESTJÉVEL KEZDŐDIK A ZENEKEDVELEK KÖRE JUBILEUMI HANGVERSENYSOROZATA

Október 24-én, vasárnap este 8 órakor a Bika dísztermében lesz a szezon első nagy hangversenye, Szigeti József, a világhírű hegedűművész játszik a Zenekedvelők Köre első bérleti estjén, amely megnyitja a jubileumi év nagyszabású hangversenysorozatát.

A fényesnek ígérkező hangverseny napi jegyeit hétfőn kezdik árusítani az elővételi pénztárak. A bérlek régi jegyeit eddig az időpontig fentartja a rendezőség, ezen túl azonban nem szavatol.

MOZI

A FEHÉR ANGYAL

A krimi orosz—török háború idejében egy emberi érzésként áthatott angol úrilány apólónói csapatot szervez és elmegy a szenvedő sebesültek segítségére a harcokra. Erről szól a «Fehér angyal» meséje, amely nemes tendenciával készült és megrázó színekkel festi alá az akkori egészségügyi intézményeknél uralkodó türhetetlen állapotokat. Tulajdonképpen csak egy főszereplője van a filmnek: Kay Francis, akinek egyszerű, szívvel telített játéka mély hatást kelt. A Vigaszínház bemutató műsorának kísérő képei is érdekesek.

HIRDETMÉNY. Értesítem mindazokat, akik a város tulajdonát képező és szolgalmi joggal terhelt erdőekben teli erdei legeltetésre jogosultak, hogy a m. kir. erdőigazgatóság által felszabadított erdőrészekre legeltetés céljából a hajtócédulákat a városi számvevőségénél (11. sz. szobában) kiválthatják. A számvevőségénél megtekinthető a legeltetésre felszabadított erdőrészekről készített kimutatás. Megjegyzem azonban, hogy a kimutatásokban foglalt területek közül azokra, ahol a m. kir. erdőhivatalok makkot kívánnak szedetni, sertés és juh további intézkedésig nem hajtható. A legeltetési területeket a helyszínen a hajtócédula felmutatása ellenében az illetékes m. kir. erdőhivatalok jelölik ki. Figyelemtetem az érdekelteket a gazdasági érdekek, hogy csak az legeltethet az erdőrészekben, akinek Debrecenben a beosztásán háza van, azonkívül az erdőrészekben kaszáló birtokos is, vagy belsőleg házzal bíró olyan állandó debreceni lakos, aki u. n. kaszáló birtokot bérel. Ezek a jogosultak is csak olyan mennyiségben legeltethetnek, amilyen mennyiségben a legeltetési szabályrendelet II. 2—6. pontjai szerint a Hortobágyra jóságot hajtani jogosultak. Felhívom a figyelmét az érdekelteket legeltetőknél, hogy a legeltetéssel kapcsolatban a városi számvevőség, valamint az erdőigazgatóság, illetőleg az erdőhivatalok és azok közegyei által kiadandó rendelkezésekhez mindegyikükben szigorúan alkalmazkodniuk. Más jogán vagy idegen jóságos hajtócédulát váltani tilos, ezt valamint az is ellenőriztetni fogja a város, hogy csak jogosult legeltető hajthat ki saját tulajdonát képező jóságot és legeltetési szabályrendeletben biztosított számban. Akik a fentírt rendelkezéseimet nem tartják be, azok ellen a város a kihágási eljárást haladéktalanul folyamatba fogja tétetni. Debrecen, 1937 október hó 5. Polgármester.

Szörme Lipcsei és **Szörmeházhoz**
 vásártásnál forduljon bizalommal a hazai
 Piac-u. 59. Kész szörmebundák óriási választékban!

Az inkvizíció ereklyéi között...

Ezernégyszázkilencvenkettő októberének ugyanazon a napján, amikor titokzatos úttörő megérkezett Hispániába fedélzetén Kolumbusz Kristóffal a Santa Maria, zsúfolásig megtelt gályákat ringattak a hullámok a palosi kikötőben. Az inkvizíció menekültjei: reszkető zsidók szorongtak a fedélzetén. Közöttük volt a toledói Abrahám is, Katolikus Izabella udvari orvosa. Szóltalanul ült egy leszögelt ládán és senki sem tudta, hogy abban a ládában a királyasszony szőnyege hever. Most találkoztam bolyongásom során ezzel az arannyal himzett szőnyeggel: az ötszáz esztendősi zsidó templom frígysekrejét borítja a régi raguzai ghettoiban...

Dubrovnik, 1937 április.
 (Copyright by Job Paál, Utánnomlás flos.)

Az a ghetto, amelyik itt terpeszkedik előttem, nem múzeumi emlékek.

Élő valóság.
 Hiánytalanul és változatlanul megmaradt olyannak, amilyenek egykoron megépítették. Szűk sikátor. A középső lépcsőkhöz torkollik és felfelé kapaszkodik fel a negyoldala. Se az öblök pálmáit, se virágokba fakadó bimbóit, se a végtelen tenger csipkés hullamainak azuros ragyogását nem látni innen. Vékony csikokban talál magának utat errefelé a napsugár és a Via del Ghetto: egyik oldala mindig komor árnyékban van. A sikátor első két házában falán, otromba terméskövekben négy nyílást látunk: vésővel készítették

Katolikus Izabella szőnyege az ötszáz éves zsinagógában

Kávét, teát és déligyümölcsöt árul az üzletében Tolentino Emil, a dubrovnikai zsidók hitközségének gondnoka, aki hatalmas kulcsesomót húz elő a páncélszekrényéből, amikor elindul velem a régi templom felé. A ghettoban balra a harmadik ház a zsinagóga. Kivülről nincsen semmi felirata. Sohasem is volt. A kapuja zárva van mindig, csak az istentisztelet idején nyitják ki. A dubrovnikai zsidók egyébként praktikus emberek. Az imádság idejét nem a csillagok állásához igazítják, hanem az üzletük forgalmához. A péntek esti ájtatosság ideje csak nyolc óra után kezdődik: akkor, ha már bezárták a boltot.

A ház bejárata olyan, mint a ghetto többi házáé. Keskeny lépcsőkön jutunk fel az első emeletre, ahol a hitközség irodája van. Vas-kazettákban és a falon régi íráások.

Ha Pestre jön, keresse fel WIENER

volt belvárosi modern szabású, hol elsősorú kivételben rendelhet blifonyókat, felöltő és átmeneti kabátokat 90.— pengőtől. — Budapest, VIII., Vig utca 15. Telefon: 144-729.

egykoron. Mikor? Talán abban az évben, amikor hódító útjára indult az Izlam a titokzatos Keleten. És ebbe a négy lyukba vastag, kovacsolt vasdorongokat tettek napnyugtakor, a vasdorongok kaput tartottak, vastag, széles és nyírkörgő kaput, amellyel alkonyatkor bezárták araguzai ghetto ajtaját. Sötét és komor a ghetto ma is, szakasztott olyan, mint a kor, amelyik világra hozta.

A keskeny és magas lázak emeletén rács fedi az ablakokat és szinte nem illenek a rács mögé az illatos és tarka virágok. Villogó szemű és mosolygó arcú asszonyok meg lányok kandikálnak a rácsok mögött, ebben a ghettoiban sohasem folyt vér, itt nem verődtek egymáshoz az alabárdok, hiszen Raguzá, a polgárok liberális közfarsasága nem ismerte a vallási türelmetlenséget.

Ma mindössze tizennégy zsidó család él Dubrovnikban, egykoron a családok száma meghaladta a százat is. Eltek itt már zsidók az ókorban is, abban az időben, amikor a Földközi tenger föntéi telepei — a pun háború után — egyik napról a másikra zsidó hitközségekké alakultak át. Ennek az időnek azonban nem találni itt még a nyomát. Az a pár család, amelyik ma Dubrovnikban kereskedik, évszázadokra tudja visszavezetni a történelmét: őseiket az inkvizíció kergette ki Portugáliából és Spanyolországból, zsinagógájukban ma is spanyolul imádkoznak és egymás között azt a tisztá spanyol nyelvet beszélik, amellyel Arragoniai Filipp szöletett Kolumbusz Kristóffhoz...

Egykori számadások és jegyzőkönyvek. Valamikor évi negyezer dukát adót fizettek a zsidók a raguzai tanácsnak és a jegyzőkönyvek kimutatást tartalmaznak arról, hogyan esztották fel évnegyedenként ezt az adót. Egy öreg, színehagyott pergamen annak a harminckilenc raguzai zsidónak a nevét sorolja fel, akik 1667 április 7-ikén, a nagy földrengés napján életüket vesztették. Egész Raguzá rommá lett akkor, esodálatsképpen a zsinagóga épségben maradt.

Széles oszlopok és faragott kandelaberek vannak a zsinagógában, az emelet magasságában pedig körös-körül rácsok, amelyek mögött sikit a sötétség.

A fal mellett áll a frígysekrejény.

rajta hatalmas szőnyeg. Széles vörös csik húzódik meg a szélen, belül kék bársony ragyog misztikusan. Arany rojtek szaladnak köröskörül a szőnyegen és szinte elkápráztat a himzés gazdagsága.

A közepén arany virágtartó áll és ebből szaladnak ki — arannyal himzeten — a virágok, amelyek beragyogják az egész szőnyeget.

— Ez a mi kincsünk: Katolikus Izabella szőnyege — mondja a vezetőm, Tolentino

Emil. És elmeséli nyomban, hogyan került ide ez a szőnyeg.

A KIRÁLYASSZONY ORVOSA UTRA KEL...

— Mióta áll fenn a zsinagógánk? Nem tudjuk. Csak annyi bizonyos, hogy ez az örökméces, amely feltűnik pislákol, már égett 1408-ban is. Ebből az évből való az első okmányunk, amelyben a raguzai rektor megengedi, hogy tovább is abban a templomban imádkozzanak a zsidók, amelyben addig imádkoztak. Raguzá első zsidói 1360-ban kerültek ide, akkor esapott fel első ízben az inkvizíció máglyája Hispániában...

— A mi családunk 1492-ben került ide és ettől az időtől kezdve megszokták nélkül

mindig egy Tolentino volt a templom gondnoka.

A szicíliai Tolentinóból jött a családom, innen van a nevünk is. Legrégibb ősünk, Abrahámnak hívták, orvos volt. Nagytudású férfi, híres csillagász és matematikus. Orvosa volt Katolikus Izabellának és amikor a zsidókat elűzték Spanyolországból, őszömet a királyné maga kérte, hogy maradjon. De Abrahám nem maradt. Azt mondta: »Ahoza mennek a véreim, oda megyek én is...« A királyné ekkor bevezette őt a királyi palota kék szalonjába és

leakasztotta a falról a legszebb szőnyeget. Ennek a szőnyegnek hasonmása ma is megvan a madridi királyi palotában.

Legalább is húsz évvel ezelőtt még meg volt. Szakasztott olyan, mint ez. Azt mondta a királyné: »Vidd el ezt magaddal és ha az ivadékaid majd egykoron visszajönnek, hozza magukkal, akkor majd tudni fogják itt, hogy te hűséges emberem voltál nekem, Abrahám...« Így került ide a szőnyeg, itt van 1492 óta és csak újesztendőkor, az engesztelés ünnepe, a király öfelségének születése napján, meg előkelő vendég látogatásakor tesszük a frígyládára. Ott volt ez azon a napon is, amikor Napoleon Raguzában járt és a tengerbe dobatta a ghetto kaput... És látta ez a szőnyeg Velence dogett éppen úgy, mint I. Ferencet, aki a korzói bukása után látogatta meg a várost...

Komor félhomály borul a hatalmas Isten kiesinyke templomára.

A középkor komorsága. Szinte vakítóan ragyog benne Izabella királyasszony arannyal himzett esodálatos szőnyege. Körben sötétben merednek felénk a rácsok, mögöttük imádkoztak egykoron az asszonyok, akiknek arcát férfi nem láthatta. Tolentino matróna anyja a szomszédos házból ma is hálóterméből egyenesen a sarokban levő rács mögé léphet...

Elváltam a sarok-talpam, úgy nézek ki hogy már szegény!

MENJEN GYORSAN A CIPÉSZHEZ PALMÁT S OKMA TALPAT KÉRJEN!

AZ AUTODAFÉK KORÁNAK RELIKVIAI KÖZT

A templom gondnoka hatalmas fiókot nyit ki. Ezüsből, aranyból kovacsolt ötvösmunkákat szed ki belőlük. Az úgynevezett »törádiszeket«, amikkel a zsidók a szentírás pergamentekereseit szokták ékesíteni. Széles koronákat, amiken ezüstös szava van a esengőnek. Vékony pálcikákat, amikkel a biblia szavait mutatják a félezer esztendőnél idősebb pergamenokon.

A legtöbbje ezeknek az ékszereknek még Spanyolországból került ide: a menekülő zsidók hozták magukkal.

De van közöttük olyan, amelyet a velencei köztársaság zsidói ajándékoztak a régi Raguzának. Kiállításba való darab valamennyi. Régente minden családnak meg volt a maga szent tekerese — törája — és az ékszereken héber betűkkel, de spanyol nyelven olvasható a család neve is. Egy ragyogó kor romantikus és ájtatos világa elevenedik meg előttem pár percre.

Megkérem Tolentint: oltsa el a villanykörtét...

Nincsen más világosság a zsinagógában, csak az örökméces pislákoló világa és az a sovány napsugár, amely alig talál utat magának a ghetto sikátorában.

Valahol messze egy gőzhajó szírenája szól, hosszan, elnyújtottan.

Fehér galambok szállnak az ablakpárkányra és megkocogtatják esőrükkkel az ólomkeretbe szorított üveget. A karesá ezüsttartókba szorított gyertyák kísértetiesen világítanak és szemben velem a tíz-

Férfi kozmetika!

Kenje fel ujjával vékonyan az arcra a Hezolute-Rapid gyorsborotvakrémét és minden további várakozás nélkül borotválkozhat. — Nem kell az arcborét percekig dörzsölni, mert a Hezolute-Rapid arcápoló gyorsborotvakrémmel víz, szappan és eset nélkül egy perc alatt fokéletesen borotválkozhat, utána nem ég és nem pattan fel az arcbőre, megszűnik az arcbőr száraz felkapartsága és arca bársonyosan üde lesz. Próbadozoz 24 fillér, ezt is visszatértem azután eredeti doboz vagy tubus vásárlásánál. Kapható minden szaküzletben és a készítő: Dr. HOLCZER vegyész illatszertárában, Budapest, VI., Teréz-körút 8. szám.

Gyümölcsfát, Diszfát, Diszseserjót, Fenyőt és örökzöldet, Rózsát, Szőlővesszőt stb.

Unghváry László faiskola szülő és borgazdasági rt Cegléd

faiskolájánál rendeljen. Árjegyzéket ingyen küldünk. Budapesti iroda: IV., Veres Pálné utca 8. télelelet. — Telefon: 18-83-31.

Tarka sorok

A VÉGZET sokszor eléri az újságról is: riporterből riportanyag lesz. Így történt ez az egyébre hallgató, tíz-néhány új újsággal, aki e sorok rendező szerkesztője. Publikuma gúnyosíthatik tőle: az ifjú szerkesztő tíz hétre bücsüt mondott Debrecennek.

A Nyári Egyetem, sok kedves flörtöt hozott össze Debrecenben, amint az ilyen intézmények rendszeren házasság-közvetítő szerepet is játszanak. Így ismerkedett meg a Nyári Egyetem egyik ifjú német hallgatója, — dalós, jóképű fiú, kezdő, de nagyjövőjű színész — a debreceni úrleánnyal, aki tavaly a berlini olimpián aratott nagy sikereket, mint a magyar hölgytornászcsapat tagja. Sikereket aratott a Nyári Egyetemen is, még pedig fontosabb sikereket, amelyek fődjére döntőek lehetnek. Csak annyit mondhatunk, hogy a német ifjú, aki most a drézdai színház tagja, már tanul — magyarul. Ennek bizonyítéka a következő levél, amelyet a kis olimpiai tornászónak frissen küldött:

Dresden 1 October 1937. Kedves pici Margitem! én megköszönök a szép levéledért (nagy levélednek?). Írsz a nagy szívesseggel megköszönök; szöke Margitnak! németül szokod jól! Bravo! csodálom. Írlek a magyar nyelvem nem jól. Iparodom, fogok tanulni! Ó van nagyon nehéz! Te vagy szorgalmas? szép! Akarom, hogy tanulj, en örülök a vizsgálatodon. Talán en visszajövök Magyarországra, Debrecenbe, Hortobágyba Pusztába, eszárásba — szíves gyöngyöt Margitba olympi vírágom. Eddig a levél, amelyet az ifjú magyar férjelt aránylag szépen felírta. Mi csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy tanul-e még valami mást: kesztyűbe dudálni. Mert arra is szüksége lesz egy olimpika férjének.

SZENVEDNEK azonban olykor a keresztyének is. A debreceni úri fiú például a kínok kínját szenvedte, amikor leendő hitvesével az anyakönyvi hivatalban jelent meg ezen a héten, hogy bejelentés házasságukat. Azaz, hogy csak jelent volna meg a menyasszonnyal, mert az késelt, késelt, egyre késelt. Negyedóra múlva telefonált a leendő neje lakására. A hölgy már nem volt otthon. Aztán tízpercenként hívta fel a lakást és az ismerősöket. A körtelefonnak nem lett eredménye. Bell nagyszerű találmánya picurkát sem segítette ifjú barátunkat a menyasszony megtalálásában. Szegény ifjú kéült, zöldült, vörösödött s volt ideje a szívárvány minden színét változtatni, mert menyasszonya teljes ötnegyedórás késéssel robogott be. — No, hála Istennek, — sóhajtott fel

a fiú — most már csak az esküvőre kell drukkolni!

PERSZE nem minden udvarlás házasság, az ifjú német művész is megeshetik az, amú megégett egy debreceni fiatalemberrel, akinek már majdnem készen volt a házassága, amikor — közbejött valami. A debreceni ifjú házassági szándékkal udvarolt, de volt boldogsága előtt egy akadály. A feleség jelölt ugyancsak zsidó volt. Az ifjú nem tudta másként áthidalni a vallási akadályt, minthogy elhatározta, hogy áttér a zsidó vallásra. Aminek tudvalevően feltétele egy csecsemőkorban jelentéktelen, később fájdalmas szertartás. Az ifjú elhatározta, hogy hűgőnikusan oldja meg a szertartás kérdését. Beköltözött hát a sebészeti klinikára. Az operáció megtörtént, ám komplikációk léptek fel a házassálandó ifjúknak hetekig kellett kúrájukra. Mindennap szorgalmasan látogatta az ifjú hölgy, akiért alávetette magát a fájdalmas operációnak. A

szende leányka a látogatás előtt és után gyakran találkozott a klinikára menő egy másik debreceni fiatalemberrel. Ennek nagyon megtetszett a leány, akiért a fájdalmas operáció és a még fájdalmasabb hűtéstvérsors vállalására is kész volt a klinikai beteg. A megtetszés a hetek találkozásai alatt kölcsönössé vált. Úgyhogy mire az első számú férjjelet kijött a klinikáról, már kész is volt az új parti: épen aznap vezette oltárhoz a szerencsés veltélytárs ideáját. Mit tehetett mást, gratulált a boldog párnak s maga visszatért régi vallására.

A napokban az özevgyen maradt völégény a Tarockot megnyasszonyt nézte meg az Uránia moziban. A darabban, amikor Danka Margitról kiderült, két heti kétség után, hogy mégsem zsidó. Jávör Pál azt mondja: — Szegény megérdemli, hogy boldog legyen, hiszen annyit szenvedett. — Látja — feleli Kabos — pedig csak két hétig volt zsidó! Felsóhajt erre a mi barátunk: — Híjj, bizony én hat hétig voltam.

A színház mesevilága — a kuliszák mögöl

Színház. Olyan mint a meseország, minden csillog, ragyog a színpadon. A szereplők pompázó ruhákban szolgálják a muzsa istenőjét és a közönség a nézőtérén áhítattal figyeli minden szavukat, mozdulatukat. A szórakozás legnemesebb műfaja, örökkévaló művészet, melyet nem lehet letaszítani az általa elfoglalt magaslattól. Az emberi kívánság azonban nem elégszik meg a külsőségekkel, vágyódik a közelséghez, a kuliszák világába, hogy megtudja: milyen az a színpad közelebről, hogyan is néznek ki a grófok, hercegek, asszonyok, boldogok és boldogtalankok a színpalak mögöl és mennyit terhet ró rájuk a művészi feladat elvégzése.

Elementem Horváth Árpád színgazgató úrhoz és megkértem, hogy a Sargapálykés közlegény- esütörtöki előadását a színpadról nézhessem végig. Miután az engedélyt megkaptam, lementem az ügyelőhöz és oltalmába ajánlva magam, megbuzdítottam a függönyhuzó ketrec mellé. Az első díszlet már készen állott, Erényi Béla ügyelő gondosan átvizsgált minden darabot és az első jelenet szereplői is készenlétben állottak már az előadás megkezdéséhez.

A színészek könnyed eszeveggéssel töltik az időt, az ügyelő nyolc óra öt perекor adja meg a jelt a vasfüggöny felhuzására. A 28 mázsás darabot két ember göngyöltli fel verejtékzeve. Ez nem éppen kimondott művészi munka, bár mindenki, aki a színpadon dolgozik, a művészethez tartozónak vallja magát.

A vasfüggöny tehát felgördül, az ügyelő két dobhártyarepszítő gongyütésére a nézőtér lámpáit eloltják és kis késéssel felhangzik az előzene. A késés miatt az egyik művészónem a legválasztékosabb kifejezésre ragadtatja magát, mire a figyelmes ügyelő megkér, hogy ezt ne írjam meg. Azt a művészón, a karmester és az oivasó közös érdekében nem is hozom nyilvánosságra.

Miközben a zenekar az operett legszébb melódiáit játsza, az ügyelő kinnéz függönykémlélő nyilásán és ragyogó szemmel jelenti, hogy szép ház van. Ennek a színészek, sőt még a díszletezők is örülnek, mert a hangulathoz nemesak jó színész, hanem sok néző is szükséges.

Az előzenének vége, Nagy Erzsé elfoglalja helyét a színpadon és bár a közönség türelmetlenül tapsol, az ügyelő órával a kezében kivár és pontosan 8 óra tíz perекor ad parancsot a bársonyfüggöny szethuzására.

Megkezdődik az előadás. Balázs János két cigány kíséretében józanul indul a színpadra, de amint belép, már holtlétű. Egy kis képzelőtehetség és a borgózi is érzi az ember. Balázs dalol, Nagy Erzsé asszarkodik és a férje uraszkája veszekedés közben a esontjait is megropogtatja. De olyan istenigazában, hogy mikor lejön a színpadról, még mindig tapogalja a derekát.

Az első jelenetnek vége, gyors díszletváltozás és már startol is a két primadonna, Pogány Manci és Jurik Ica rövid nadrágban, sportblúzban, kerékpárral a kezükben, közelebről talán még jobban mutatnak, mint a nézőtéről látszik. Feskek, esinosak, gusztyosok, mint a hamvas gyümölcs. A festék is segít ugyan egy kicsit, de azért csak hamvasak. Már előre dudolják a belépő melódiáját és olyan lendülettel, nevető arccal robognak ki a nézők elé, hogy nem lehet őket meg nem tapsolni.

Es pereg az előadás. A régi kedvenceket is primadonnákat megillető taps fogadta, Halassy Mariska, Jurik Julesi, Stogár Misi első jelenését zajos ováció kíséri. Egy-egy díszletváltozás előtt már minden fal munkás kezben van, mikor a függöny legördül, másodpercek alatt eltűnik a díszlet is és hasonló gyorsasággal kerül helyére a következő.

A legtöbbször öltözik át Pogány Manci. Mimi Fregolia is megállná helyét. Alig lép ki a díszletből, már tépi le magáról a ruhát és mire az öltözőjébe ér, csak a másikat kell felvennie. Közben tolyton énekel, beszél, vieceel vagy udvarol Kamarás Gyulának, a Néma asszony címszereplő nehezen tudná elszájtítani. Anyira elfoglalt, hogy nem veszi észre, mennyire tesszik az ügyeletes rendőrnek. Ez le nem veszi róla a szemét, csak úgy eszi a szemével. Meg is jegyzi halkán, hogy ilyen aranyos kislányt még nem látott a Csokonai-színház színpadán. Jurik Julesi is takaros — mondja — de ez szemrevalóbb! Úgyesen fejzte ki magát.

Kinéznek a közönségre. Minden szem a színpad felé mered, az emberek arca ott ül állandóan a mosoly és alig lesik az alkalmat, hogy kacaghassanak.

Teljes a harmonia a színpad és nézőtér között, ezt a könnyű nyári operett stílust szereti a közönség. A színész a legáltalánosabb hallgató, várakozás közben a kollegákon a szemé és minden vieceen — hányadszor hallja már? — jól mulat.

A színpadról nézni az előadást sokkal fárasztóbb. A közelség elragadja

A világ laneggyobb

petróleum-gázlámpa gyárának

debreceni fiókja megnyilt!

Világítás, tozes, sütes es ipari munkápe roleumgazzal.

Díjjalan bemutatás

Aladdin

Kereskedelmi Rt. fiókja Ferenc József u 63.

az embert, sőt a díszletet is. A második felvonás végén ugyanis a Budai színház díszlete — alig egy percek a függöny legördülése után — ijesztő robajjal leszakadt; de a mellette állóknak szerencsére volt annyi idejük, hogy elszaladjanak. Ha ez valamilyen előbb történik, nagy baj van. A közmunkatanács helyesen járt el, amikor a Budai színházról halálra ítélte. Valóban életveszélyes.

Kevés a nagyjövedelmű adóitató Ausztriában

Másfélmillió adófizetője van Ausztriának, de közöttük mindössze egy akadt, akinek évi jövedelme meghaladja az egymillió schillinget. Ebből a jövedelemből körülbelül 60 százalék megy le adókra. Három olyan adóköteles osztrak polgár van akinek évi jövedelme 500—800.000 schilling között van, hatan fizetnek évi 400.000 schilling jövedelem után adót és 125 olyan adófizető van, akinek évi jövedelme meghaladja a 125.000 schillinget.

Vendéglátás Amerikában

Az embereknek az a rossz szokása, hogy nyilvános helyeken — éttermekben és kávéházakban — telefirkálják az asztalt, az étlapot, az asztalkendőt, sőt a falakat is mindenféle rajzokkal, jegyzetekkel és számításokkal, úgylát-szik, Amerikában különösen elterjedt.

Statisztikusok foglalkoznak azt azzal a jelentős kárral, amelyet ez a rossz szokás a helyiség tulajdonosának okoz és kiszámították, hogy a vendéglősök sok pénzt megtakarítana, ha minden egyes vendégnek a szükséges irókeleket idejében rendelkezésére bocsájtana. Mellékesen megemlítjük azt a statisztikai megállapítást is, hogy a firkálások között leggyakoribbak a számítások, bár szerelmes versek és leányfejek is kedvelt témák. Amerika néhány vendéglőse most kísérletet tett, hogy mevelje közönségét és egyidejűleg minden teríték mellé egy jegyzet-tömböt és ceruzát is felszolgált. Helyenként már egy tanulmány is használathban van: papír és ceruza az asztal egy kihuzható lapjához van rögzítve és a vendég mindenkor igénybe veheti, ha arra szüksége van!

— Szendevő beteg asszonyok már egy kis pohár iermészetes Ferenc József keserűvízzel is könnyű, lágy belkiürülést érhetnek el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát.

Csaknem meglincselték egy aszfaltbetyárt a Nagyerdőn

Tegnap este különös eset történt a Nagyerdőn: a felháborodott tömeg csaknem meglincselt egy aszfaltbetyárt.

Kató Piroska fiatal, debreceni úrlány este kinn sétált a Nagyerdőn, amikor észrevette, hogy egy férfi kiltartóan követi. A fiatal lány meggyorsította lépéseit, a férfi azonban nem maradt el mögötte, sőt amikor egy árnyékos helyre érkeztek, hirtelen a lány elé ugrott. Kató Piroska megrémülve sikoltozni kezdett, mire a Vigadó térszán ülék felugrottak az aszfaltok mellől és lerohantak a sétányra. Az aszfaltbetyár sápadtan állt a lány előtt, aki minden ízében remegve mutatott rá az ismeretlenre:

— Meg akart támadni!

A tömeg felháborodtan vette körül a férfit, aki már nem tudott elmenekülni és zavartan bámult a körülötte tolongó emberek aecába. Egyesek kiáltottak kezdtek, hogy át kell adni az aszfaltbetyárt a rendőrnök, többen azonban ügylésznek jobbnak vélték, ha az igazoltatás előtt egy kicsit helyben hagyják a póruljárt szoknyavadászt. A tévovázó tömegnek egy esernyős úr adta meg a jelt a verésre: átnyult esernyőjével a tömeg feje felett és hatalmasat huzott az aszfaltbetyár fejére. Öklök emelkedtek és félni lehetett, hogy a tömeg amerikai módra meglincseli az aszfaltbetyárt, amikor váratlan fordulat történt. Az aszfaltbetyár teljes erővel elkiáltotta magát:

— Uraim, várjanak egy percre, mindent megmagyarázok!

A tömeg egy pillanatra elesendésedett, a felemelt öklök leestek és mindenki kíváncsian várta az aszfaltbetyár kimagyarázkodását.

— Uraim és hölgyeim! Nem érdemes engem agyonverni! Én jóindulatú úriember vagyok, nem akartam a kissasszonyt molesztálni. Ha nem bántanak, elárulok önöknek valamit, aminek nagyon hasznát veszik!

— Halljuk! — szölt komoran az esernyős úr, mire az aszfaltbetyár így folytatta:

— A Piac uca 89. szám alatt van az Elektrotex féregiró és lakáskarbantartási vállalat. Szobáinkint és havonként 70—110 fillérig karbantartja az Önök lakását, minden férget kiirt! Szagtalan és veszélytelen szer, fél óra múlva már aludni is lehet a szobában.

Hirdetmény. Debrecen város törzsgulyájából, valamint az állattenyésztési alap tulajdonát képező bikák közül 10 db magyar bika október 19-én, kedden délelőtt 9 órakor a debreceni Baromvásártéren tartandó (kisszabadság vásáron) nyilvános árverésen eladásra kerül. Ugyanezek eladásra kerülnek ugyanezek törzsgulyából létszámfeletti tehének, fiatal bikák, üszök és bikaborjak. — **Gazdasági Tanácsnok.**

HIRDETMEY. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy Debrecen város területén f. évi szeptember hó 30-án egy darab 5—6 évesnek látszó sötét barna, jobboldali háton m. i. 3. baloldali hátrészen s egy 106 50 bilyogú mén gazdátlanul találtatott. Az állat a város istállójában (Bethlen u. 39. sz.) van gondozás alatt és amennyiben annak igazolt tulajdonosa a közhírré tételelől számított 20 nap alatt az állat átvétele céljából nem jelentkezik, az 1894:XII. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott 48.000—1894. F. M. sz. rendelet 107. §-ában foglalt rendelkezések alapján 1937. évi nov. hó 2-án, kedden, a heti 10 és szarvasmarhavásáron nyilvános árverésen fog értékesíteni. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

BOROS szépen
jól olcsón **fest, mos, tisztít** Piac
utca 77.

Asszonyoknak

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Bluzok, pulloverek, mellények

Amikor a kosztümdívat annyira kifejlődik, akkor ennek természetes következménye mindig a nagy bluz, jelen esetben inkább pullover dívat. Az idén is már augusztusban kezdtek a hölgyek pullovert kötni maguknak, vagy kötteini, hogy mire beáll a zord idő és itt lesz az ideje a téli kosztüm viselésének, addigra a pullover is készen álljon.

Hát éppen erről a pullover dívairól volna most néhány szó mondani valóm.

Minden kosztümhöz, legyen az franciás, vagy angolos, trottör, vagy elegáns, mindig lehet délelőtt pullover viselni hozzá. A trottörhöz egyszerű kötésű bubigalléros zippzáros pullover, elüti színben, így pl. bordóhoz rózsaszint, szürkéhez barnát, zöldhöz méregzöldet, vagy barnát, rozsdához is barnát, vagy zöldet. Azáltal, hogy az idén dívatos lett a mellirozott fonalból készült pullover, ez nagyon megkönnyíti választásukat, mert ezek a beleszövött elütő élénk szálak, az edig monoton színeket felváltják. A zipp zár, ami a záródásokat van hivatal helyettesíteni, új és nagyon kedves, ez is elütő színű mindig és néha ez a zippzár az egyetlen dísz egy-egy pullover költeményen.

Elegánsabb, mondjuk egy franciásabb fekete kosztümhöz roppant dívatosak a csipkeszerű kötésekkal készült pulloverek, angora anyagból, ami olyan puha és olyan szép, hogy szelbet még selyemben sem lehet kívánni. És ami a legfontosabb, lényegesen melegebb, mint a selyem.

Ezt viselik a szivárvány minden színében, de legfelkapottabb a walliskék.

Láttam egy nagyon kedves összeállítást: középkék posztókosztüm tűzróka díszsel, hozzá walliskék csipkepullover, olyan gombokkal, amilyen a kosztüm színe, tehát sötétebb kékkel. És ezek a gombok olyan pompásak voltak, olyan szépek, mintha drágakövek lettek volna.

Női szabásó-ova!
áthelyeztem RAKOSY JENŐ U.
(Király u.) 5. sz.

Kovács József
Jó munka, szolid árak.

De nemesak a pullover, hanem délutánra és estére a bluzdívat is hallatlan nagy arányokat öltött.

A satint minden színben favorizálják bluzokra, sok az olyan fazon, amilyen a windsori hercegnének volt a menyasszonyi ruhája: mellvarrással és húzással.

Aki pedig valami egészen gyönyörű és elegáns bluzt akar csináltatni, elegáns kosztümjéhez, vegyen egy színben jól álló fémmel átszőtt selymet, vagy színes brokátot. Ez most a legnagyobb dívat, igaz, hogy nem olesó mulatság, de megéri, mert gyönyörű. És ezt azután még egyszerű fellehet használni, ha van egy fekete bársony, vagy satin szűk hosszú estélyi szoknyánk. Ehhez is felfelhetjük a buzi, de valamit változtassunk rajta. Mondjuk kétféle újjal készíttessük: egy röviddel, ezt este viseljük és egy gumira járó alsókkal, amit a rövidre délután felhuzzuk. Este a kivágásba tehetünk

nagy virág arragamont, d. u. ezt levelelhetjük. Szerintem, ha pláne estélyi ruhához is felhasználjuk, nyugodtan reszkurozhatunk valamivel többet erre az anyagra, mert kifizetődik.

DIVATPOSTA

Szerény garderob. Nagyszerű alakításra szánt modell a következő: a fekete marocinruháját derékban vágja el, ha ugys rövid nagyon és kinötte, spíceesen vágasson bele fekete satint két tenyérvényi nagyságban, hátul megcsavarva, elől masnira kötve. Az új-jain is alkalmazhatja ezt a satin kombinációt. Üdvözlét.

VIGDRANOVITS MAGDA dívatszalonját október 15-én áthelyezi a Szent Anna uccai városi bérházba. Legizlésebb ruhákat, kabátokat, kosztümöket legmodernebb kivitelben mérsékelt áron készíti.

Ügyvédné. Örülök jelzett látogatásának, ha Pestre érkezik, hívjon fel d. e. telefonon (11—25—58.) és akkor kaulazolom toilletvevárásainál. Üdvözlét.

Csinos szöke. Fenti üzenetem Önnek is szól. Ha öbajtja, keresen fel, szívesen látom, de előzetes telefont kérek, hogy időmet a szerint oszthassam be. Üdvözlét.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére, Budapest, Teréz körút 35. küldjék.

Téli gondját elvetette, ha finom gyapju holmiját Divatkötő-dében szerzi be. Piac uca 42

HETI ÉTLAP

Hétjő. Ebéd: Zöldborsólevés, káposztáskoeka, kukorica, alma. Vacsora: Gombás tojás, saláta, gyümölcs.

Kedd. Ebéd: Karfiollevés, göngyölt marhaszelet, rizs, szőlő. Vacsora: Felvágott, tea, sajt.

Szerda. Ebéd: Burgonyaleves, göngyölt marhaszelet, rizs, szőlő. Vacsora: spenót tükörtőjással, szőlő.

Csütörtök. Ebéd: Zöldbablevés, töltött csirke, párolt káposzta. Vacsora: rántott gomba tartárral, szőlő.

Péntek. Ebéd: Tejelevés, rántott hal, vzbén főtt burgonya, túrós palaesinta. Vacsora: Vajas karfiol, sajt, szőlő.

Szombat. Ebéd: Söletleves, dinszelt marhahús, tarhonya, szőlő. Vacsora: paprikás burgonya kolbásszal, saláta, szőlő.

Vasárnap. Ebéd: Raguleves, borjúlapoeka sültve, rizottó, gesztenyetorta. Vacsora: Hideg sült csirke, vöröskáposzta, déli torta.

RECEPTEK

Halpaprikás vörösborral. Tegyük egy lábasba zsirt, bele karikára vágott vöröshagymát, elég bőven és ha kissé megpirult, rózsapaprikát és az időközben felaprított halat. Meg sózzuk és egy pohár jó erős vörösborral leöntjük, de vizet nem szabad ráönteni. Hagyjuk egész lassan forni és ha puha lesz, tálalhatjuk. Egy peccenyés táliban hosszában elrendezve a halat, levéllel leöntve, tálaljuk.

Paradicsomos tojás. A frissen áttört paradicsomot berántjuk és egy kis fe-

hérborral feleresztjük, sót és cukrot izlés szerint teszük bele. Ezalatt főzünk tojást úgy, hogy a közepe lágy maradjon és lehámozva egészben bele tesszük a mártásba, vagy egyszerűen a nyer tojást óvatosan a mártásba ütjük le, ott megfőzzük.

Burgonya köret. Hámozzunk meg néhány nyers rózsaburgonyát, vágjuk fel egyenlő nagy és vékony szeletre, egy serpenyőt öblítsünk ki igen forró zsírral. Ha a zsír meghűlt, rakjuk tele a serpenyőt sorrendben a burgonyaszettekkel, sózzuk meg és öntsünk rá felolvasztott vajot, vagy zsirt. A sütőben süssük meg jó ropogósra és fordítsuk rá a táltra, de vaj, vagy zsír nélkül.

HASZNOS TANÁCSOK

Ha nagyon csuklik valaki, fogja be két ujjával fülét és tíz-húsz csepp vizet igyon kortyonként, de anélkül, hogy lélegzetet venne.

Fátyol mosása. Fekete fátlyolt kimosunk melegvizben, nem csavarjuk, csak veregetjük és gyenge keményítőbe mártjuk. Nem szárítjuk meg, hanem kihuzogatjuk és kezünkkel veregetve félig megszáritjuk.

Az önműködő boroshordó

Mexikó délnyugati részén rövid idővel ezeltől felfedeztek egy pálmafajtát, amely egészen különleges ízű és nagyszerű minőségű bort szolgáltat. A bennszülöttek ezeket a fákat kivágják, vízszintesen lefektetik és törzsébe több lyukat fúrnak, amelyeket azután levelekkel takarnak be. Két nappal később a pálmákon megismétlődik Auerbach pincéjének esodája: a lyukból kitünő vörösbör buggyan ki, amelyről a szakértők azt állítják, hogy pontosan az az íze, mint a legkitünőbb bordeauxi bornak. Valószínűleg valami különös erjedési folyamat mehet végbe a halódó fában, legalább is ez mutat az a tény, hogy eddig minden olyan kísérlet, amely arra irányult, hogy ezt a furesa pálmabort az élő fa törzséből csapolják, eredménytelen maradt.

HIRDETMEY. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy a Hortobágyon f. évi szeptember hó 26-án 1 drb. koros, fehér anya juh (jobb füle csipkés, bal füle jegyes) felügyelet nélkül gazdátlanul találtatott. Az állat a Mátai biztosí hivatal istállójában van gondozás alatt és amennyiben annak igazolt tulajdonosa f. évi október hó 25-ik napjig nem jelentkezik, az 1894:XII. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott 48.000—1894. F. M. sz. rendelet 107. §-ában foglalt rendelkezések alapján az állat nyilvános árverésen fog értékesíteni. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Debrecen sz. kir. város adóhivatalától, 44960—1937. a. u. szám.

HIRDETMEY

Felhívja a városi adóhivatal azokat a földhözjuttatottakat, akik a Bleier Mór, Schreiber Lajosné, továbbá Debrecen sz. kir. város megváltást szenvedőktől juttatott, — ez utóbbinak a »Gyugyori« tagban és a »Téglavető«-ben lévő mezőgazdasági ingatlanok birtokában vannak, hogy a 2000—1937. M. E. sz. rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 600—1937. P. M. sz. rendelet alapján elkészített végleges megváltási árkielégítési kimutatások a városi adóhivatal birtoknyilvántartási ügyosztályában (Városháza I. em. 28. sz. szoba) 1937. okt. 11.—1937. okt. 25-ig bezárólag a hivatalos órák alatt közszemlére vannak kitéve.

Az érdekelt földhözjuttatottak 1937. okt. 25-től számított 15 nap alatt esetleges felszólalásaikat előterjeszthetik.

AZ ADÓHIVATAL.

Szörméjét Hagymásinál

„Egy magyar újságíró negyedszázados működésének a nekrológja”

Ezen a címen jelent meg a napokban az egyik pécsi napilapban egy rövid cikk, amelyet érdemesnek tartunk a leközlésre, mert a személy, akiről írtak és akinek munkásságáról szót — debreceni.

Szörmöl-szóra közöljük a kis cikket. Pontosan negyed századdal ezelőtt történt. Tejeles szájú fiatalember állított be a *„Debreceni Nagy Újság”* szerkesztőjéhez, *Hajdu Sándorhoz*:

— Újságíró szeretnék lenni.
— Mit tud fiam?
— Meglátjuk.
— Nálunk ám nem lesz könnyű dolga! Itt olyan munkatársak vannak, mint *Oláh Gábor, Tóth Árpád, Szombathy-Szabó István, Havas Dezső*...

Talán szóhoz juthatok mellettük én is. ... Akkor a régi, boldog Nagymagyarországon éltünk még — ez volt a magyar újságírás hőskora. Egyrészt a magyar sajtó decentralizálásának kísérletei avatták az a.

Természetes, hogy a húszon jóval fiatalabb fiatalember nem bizonyult komolyan versenyképesnek a már akkor országos nevű írőkkel és költőkkel szemben. Ennek a felismerésnek két hónap múltán már le is vonta konzekvenciáit:

Átpártolt a „Debreceni Független Újság”-hoz, Pósch Dezső szerkesztő atyájan irányító és nevelő kezé alá.

És ezzel megindult a magyar belüli katonáinak nem éppen sima, nem éppen zökkenőmentes országútján...

Szeged: *„Délmagyarország”, „Szeged és Vidéke”*. Nagyvárád: *„Nagyvárad és Vidéke”*. Haborús katonai szolgálat, rokkantság. Arad: *„Arad és Vidéke”*. Ujra Szeged, majd megint Debrecen. De ekkor már a *„Hajdúföld”* felelős-szerkesztője. Nagyvárád: a *„Magyar Szó”* főszerkesztője. Aradon az *„Aradi Közlöny”* szerkesztéséért felel. Kolozsvárt: az *„Újság”* helyettes-szerkesztője.

Nyugtalan idők ezek a kor minden nyugtalansága ott reszket benne is... Összeköccsenés a román államhatalommal: külföld. Aztán — már 1924-et írunk — Budapest.

Most *„ünneplés”* a negyedszázados évfordulót. Nincs semmije. Nem tartozik senkihez. Szállodái szobák adják az otthon illuzióját.

Magyar újságíró, író, állás és győzelem nélkül. A neve: Sipos Iván.

Borzalmak országa Rabszolgasorsban pusztulnak a Délamerikába csábított magyar kirándulók

Tél elején, amikor az első hó már leesett és a földműves beszurul a kunyhójába, gyakran hoz tengeren túlról levelet a posta. Leginkább a nincstelenek falvaiba. A szegény magyar hiába törli a fejét, nem tudja kitalálni, ki írhattott neki a távol Amerikából? Szép, cifra, írás, sok szép, színes képekkel. Lássuk csak, mi van benne?

Legfelül pompázik a címe, cifra, csillagos lobogóval: *„Company Immigration in Republica dos estados unidos do Brazil.”* Azután elmondja a továbbiakban, hogy milyen kevés az ember abban a tejjel-mézrel folyó Kánaánban. Területe éppen százszor akkora, mint Magyarország és ennek a teméntelen földnek legnagyobb része parlagon hever. Eppen ezért, minden munkabíró férfi, aki csak bevándorol, kap az államtól egynégyzetkilométernyi földet, gazdasági gépeket, vetőmagvakat, stb. Adó nincs. Minden tehermentes. Csak jöjjenek. Még az útiköltséget sem kell egészen megfizetni, — elég a fele is. A másik felét előlegezi a társaság. Majd ha már terem a föld, a telepes apránként letörleszthet mindent mindent a beszolgáltatót terményekkel.

És a szegény magyar csak esóválja a fejét. Akkora a nyomorúsága, hogy bevethetné vele az egész ajándékterületet. De a káprázatos ígértet már megfogta a lelkét és egy szép reggel azzal kell föl:

— No, most már se ház, se föld, se jószág, mindent elkölyvetéltem, — mehetünk!...

INDUL A HAJÓ...

És megy. Azt se tudja, északnak, vagy délnek... Mire magához tér, már be is hajóztak a brémai kikötőben. Aztán 23 keserves nap következik, míg végre befut a hajó az első brazilai kikötőbe, Pernambuco. Aztán elhajóznak Bahia előlt, bekukkantanak Rio de Janeiroba, majd megérkeznek a végállomásra, Santosba.

Itt már várja a kivándorlókat az *„immigrációs”* vonat. A sok egyenruhás alkalmazott nem sokat tekintőriázik velük. Teljesen üres kocsik. Olyan 40 embernek, 6 lónak... Rájuk zárják a toloájót és viszik az új anyagot az ország belsejébe.

Amikor 24 órai útazás után újra szabadlevegőre kerülnek, akkor már túl vannak minden civilizált területen.

A szerencsétlen tudatlan népet kezelésbe veszi a modern rabszolga-kereskedelem.

RABSZOLGAKERESKEDŐK...

Hogy a társaság a látszat kedvéért mégis tegyen valamit, hangzatos ígéretek a következőkben vállalja be: Fagalyakból összetakolt kunyhókban, az őserdő szélén letelepítik a kivándorlókat.

Mindenkinek kimérnek egy négyzetkilométernyi erdőt. Megmutatják a területet — kívülről, — mert bemenni egyelőre még nem lehet, olyan sűrű, sötét, karvastagságú folyondárokkal keresztül-kasul szőtt évszázados fák állják útját az embernek. Ez a földirtók...

Aztán minden munkabíró ember kap egy fejszét, egy fűrész és egy kiegyenesített kaszát...

Ez a gazdasági gépek és felszerelés. Most aztán tessék nekiállni az erdőnek kivágni a fákat, kiegyezni a tuskó-

kat, eltakarítani mindent, — akkor majd beszélhetünk a továbbiakról — mondják.

Akad, aki megpróbálja. Egy napig, két napig, — amíg a gyatra kis fűrész bele nem török az acélkemény fába. Amikor látja a telepes, hogy egyedül nem boldogul, társak után néz. Talál is. Hiszen mindegyik keresi a másik barátságát és egy-kettőre új *Bábelek* nőnek ki a földből, aminek leggyakrabban a mindent kifejező jelbeszéd lesz a hivatalos nyelve.

Húszan-harmincan összeállnak. Magyarok, olaszok, németek, oroszok, néger, meszticek, fehérek, feketék, sárgák és barnák... Aki izmosabb, az hamarabb talál megértésre. A gyengébbek külön kasztba kerülnek. A kasztok közös lakóházat tálolnak össze, amelyben éjjel a *„családnak”* csak a fele alszik, másik fele közben tartott fejszével felbaltva örködik és szítja a ház előtt hatalmas lán-gokkal égő tüzet.

Hogy becsapták őket, hogy beletaszították valamennyiüket a legszörnyűbb nyomorúságba, azt már az első héten megtudják. De akkor már késő. Mert amikor a nyakba akasztott zacskóból a százsor megolvadt, utolsó, rejtgetett fillér is kifogy, amikor a sok éhezés, nélkülözés, hiábavaló munka végleg kétségbeesztette őket,

végzőra megjelenik valamelyik fuchinda (kávó- vagy cukornádültetvény) megbízottja és a szabadulni vágyó embereket kézpénzért úgy megveszi, mint igavonó baromta.

Felszólítják őket egyenként, hogy saját elhatározásukból — minden kényszer nélkül! — szegődjenek el az ültetvényesekhez, akik hajlandók átvenni adósságukat és még kapnak fejkennt ötven mille reis előlegezt. (Egy millreis — 100 reis — eca 1 aranykorona). Tartoznak azonban a most már felszaporodott adósságot új gazdaságunknál becsülettel leszolgálni.

A munkabérről egyelőre nem beszélnek. Azt majd a helyszínen elintézik. Természetesen mindenki kapva-kap az alkalmán. Mi mást is tehetne? Hova menjen? Vessen ében?

Sejtelmük sücs arról, hogy amikor kétkerekű karosellákba zsufolva, a végtelen prériken keresztül cipelik őket,

az a megszámlálhatatlan korbácsütés, ami a rekkenő hőségben csak nehezen mozgó öszvérek hátán csattog, nemsokára őket fogja fokozottakk munkára serkenteni.

Az odabaza szőtt álmok szertefoszlanak. Keserű lelkiismeretfurdalás vesz erőt az emberekben és a legkeményebb legény is könnyel öntözi a fachiendáig vezető ötnapos utat.

Megérkeznek az ültetvényekre, ahol látszólag emberibb viszonyok közé kerülnek. Kapnak tisztességes lakóhelyet, élelmiszert, apróbb háztartási tárgyakat. Természetesen mindezt előlegben és olyan árért, amelyet csak ott lehet számítani, ahol a madár sem jár. Így aztán egy-egy ember mielőtt még munkába állna,

be van tálalva a gazdájánál — a hajóköltség felét is bele számítva — 4—500 millreisig.

Ez pedig az ültetvényeken olyan óriási összeg a rabszolgák között, amit soha életükben le nem dolgozhatnak. Az újabb beszerzések pedig, főleg a taplókozás, csak egyre növelik az adósságot.

itt nyílik meg
dohányzók és nemdohányzók részére!

Amíg a kávécsész virágozik, folyton kapálni kell. A kapálás ideje alatt fizetés nem jár. Csak kosztot kapnak. Meg vasárnaponként negyed kiló dohányt. Fizetés csak a szedésnél jár.

Braziliában a legkisebb pénznem 100 reis, ami az ottani forgalomban körülbelül 6 fillért ér: egy doboz gyufa árát.

Kávészedésnél a legkisebb ürmérték: egy „algir”, azaz 15 liter.

Minden algir kávéért 80 reist kap a munkás. Tehát még egy doboz gyufára valót sem.

Könnyen kiszámíthatjuk, hogy egy ember napi 14—15 órai munkával mennyit kereshet, amikor a leggyorsabb kezű munkásnak is félóra kell, amíg egy algirt tele szed. Ezt aztán meg a telepre is neki kell elszállítania.

Közben pedig még két kérelmetellen ellenséggel is számolni kell: Kávészedésnél a bisu-vat és kapáláskor a korbácsal. A bisu ellen nincs védekezés.

Apró, porszem nagyságú fűdibolha ez, amely ellepi az érett kávébogyókat és szedéskor becsípi magát a munkás körme alá. Ugy belefuródik a húsba, hogy amíg petéit le nem rakja, nem lehet hozzáférni. Jelenléte kellemetlen, égető viszketést okoz. Csakhamar meggyűlik a hús is és akkor tüvel jobb hűjján étes tövisseggel próbálják a petéket eltávolítani.

Sokszor még így sem sikerül tökéletesen. Egy-két pete a köröm alatt marad. Ott aztán kíkel, láthatatlan, apró hernyóvá válik és addig fur, farag, dolgozik a húsban,

amíg a szerencsétlen munkás új-hegye egyszer csak leesik.

Százával járnak a fachiendákon olyan munkások, akiknek

két, három, sőt négy ujhegye is hiányzik.

KORBÁCS, BETEGSÉG...

Kapáláskor pedig, miután ilyenkor nem pénzért megy a munka, mindenki igyekszik kicsit lazábban megfogni a kapanyelet. De még jóformán ki sem fujta magát, már ott áll háta mögött a munkafelügyelő.

Ezeket a Braziliába menekült bűnözőkből, az emberi társadalom szeméthulladékából, a világ legkórmönfontabb, tizenhétpróbás gazemberei közül válogatják ki. Ahhoz, hogy valaki munkafelügyelő legyen, legalább nyolc évi jegg-ház az ajánlólevél.

Ha a rekkenő hőségben ájuldozó immigrációs munkások erőtlennül hanyatlik le a karja,

már ott csattog hátán a szíjas korbács.

Panaszra senki se mer menni a gazdához, mert csak még jobban megverik. Így aztán a vérrel és verítékekkel összekuporgatott fillérek lassankint mind átvándorolnak ezeknek a lélek nélküli gazembereknek a zsebébe. Ezzel váltja meg magát a szerencsétlen munkás gyakran már az inszákadástól.

És amikor este holtrafáradtan, éhesen hajlékukba térnek a hetenként

és cukrot Ezalatt fő- közepe lágy szben bele- egyszerűen hártásba üt- zunk meg yát, vágjuk ny szeletre, igen forró lt, rakjuk r a burgo- és öntsünk zsírt. A gósra és vagy zsír

SOK fogja be csepp vi- anélkül,

hordó

én rövid egy päl- különle- minőségű szülöttek vízszin- be több t azután t nap- egismét- k esodá- vörösbor zakértök

az az ordeauxi mi külö- et végbe is ezo g min- rra irá- lmabori k, ered-

sz. kir. matósága obágyon drb. ko- e csip- nélkül t a Má- u van annak über hó ik, az gyában rende- kézések verésen kít. vá- sága.

találót,

azokat Bteier Deb- szen- nak a 5-ben birtó- 37. M. yában ndelet váltási városi gyosz- k. sz. 25-ig köz-

1937 alatt jeszt-

TAL.

egyszer kijáró ételkomentáció

síralmas állapotban várja őket.

A farina gyökérliszt), keserű kenyérbodag, kétszersült, bab és rizs között rettenetes pusztítást véghez a vöröshangya.

Ha szabadon hagyják az ételt egyetlen hangyaboly felőre alatt kirámolja az egész kunyhót.

Ez még a jobbik eset. Mert ha zacskókba rakják az élelmet, bármilyen erős vászon- vagy bőrczacskóba, úgy szétrágják, hogy csak a puszta drót marad meg belőle, amivel összekötötték.

Megesett, hogy a helyszínen egy szegény orosz kapás bánatában erre a megmaradt drótra akasztotta fel magát.

Ha az élelmiszert verembe ássák, elviszi a *statu*, a páncélos földi dísz.

Ha ládába zárják, a legkisebb nyílás is befurakodik a *barboléta*, a kóstoló pillé. Csak beszagol, kicsit beleturkál, de akkor aztán minden ételt el kell dobni, olyan förtelmes szagot hagy maga után a *barboléta*.

Egyedül a banán, a napon felforrított ananász és a vasárnaponként kijáró lúsztel tartja a szerencsétlen páriákban a lelket. No, meg a kávé. Kávé, kávé, kávé... Ejjel, nappal, reggel, este. Csak úgy *natur*... Minden nélkül. Néha-néha kerül egy-két cső cukornád. Annak a torzsáját szopogatják tovább.

Mindezekhez jár júniusban a sárgaláz és decemberben a hidegláz.

A két rettenetes betegség sorra tizedeli a munkásokat. Az ültetvényesek e hónapokban elhúzódnak a hegyek közé, egészséges éghajlat alá.

Egy-két év alatt teljese.

jelölődik a szerencsétlen munkás idegrendszer.

Kihal belőlük minden emberi érzés. A megálázott, agyonkínzott, szinte állatláttá vált embernek minden porcikája szabadság után liheg. Ilyenkor nagy ütökben összebujaik éjszakánként és fantasztikus terveket szönek a — szökről.

ÖRÖKÖS RABSÁG...

Szökn!... Óriási távolságokra minden civilizált helytől, vad préríken, ismeretlen folyókou, borzalmas őserdő-kön keresztül. Menekülni, pusztá kézzel, nínestelenül. Csak menteni a pusztá életet!

Természetesen

rendszerint nem sikerül

Aki el nem pusztul néhány nap alatt, azt elfogják és visszaviszik az ültetvényre.

És hogy ott aztán mi történik velük, arról most nem akarok beszélni. Nem gyenge idegzetűeknek való...

Az ültetvényeken a gazda az úr, törvény, bíró, élet és halál fölött

és ha van is föllebviteli fórum, az olyan messze esik onnan, hogy a sőhajtás sem eri el.

Néha mégis sikerül a szökés. Hete-kig, sőt hónapokig tartó bujkálás, kiszámíthatatlan veszedelmek és leirhatatlan nyomorúság után előfordul, hogy a szökevény élve eljut valamelyik civilizált pontjára a földnek. Akkor aztán mesélhet a *solta vissza nem térő* kíváncsiok életéről, akiknek száma 1925-től 1937-ig olyan hadsereget tesz ki, amilyet őr lehetne állni a Kárpátoktól az Adriáig...

1925 január 12-én indult Santosból az utolsó *kegyelmhajó*. 114 család elnyomorodott kíváncsiok hozott haza a kormány. Jobbára dunántúliakat. Azóta megszűnt minden gondoskodás.

A háború óta pedig egyetlen hivatalos szervünk sem működik a délamériai kikötőkben.

ahol még ma is százával vesznek el a szerencsétlen magyarok.

.....

VÁSÁROLJON HIRDETŐINKNÉL!

Vasárnap

Október
10
Vasárnap
8. Ferenc

Sósav

Kedves Vádrott úr, Ön felajánlotta nekem, hogy ha megírom az Ön kis piszkos ügyét, leönt sósavval. Kedves Vádrott úr, az ajánlata nagyon megtisztelő, de többek sajnálatára kénytelen vagyok kijelenteni, hogy különböző okokból nem fogadhatom el.

Kérem, kedves Vádrott, hagyja ezt a sósavas viccet, láthatta a tudósításból, hogy milyen kedvesen irtam meg az Ön diestelen szereplését a bíróság előtt. Ugy állítottam Önt be, mint a tisztesség és becsület bátor harcosát, aki el-esett a tisztesség védelmében. »Er ist unschuldig!« — üvöltöttem a sorok között a bírák felé, megrázó szavakkal hirdetem, hogy mindez csak látszat, csak a véletlen rettenetes összjátéka mutatja azt, hogy Ön egy utolsó, piszkos csirkefogó, mindenre elszánt gazember.

En magam is mélyen meg voltam hatva, amikor megírtam az Ön ügyét. Sírta, higgye el nekem, sírtam, hogy a tudósítás végére oda kellett írnom azt az érthetetlen valamit, azt az ítéletfelet. Oh, igazságtalan bírák!

De légy erős, Vádrott, viseld el fürelemmel a sorsod! Fojtsd vissza könnyeid! Légy férfi! Te második Dreyfus! Te szent!

(Ha van szíved, most gyere azzal a sósavval!)

A jó

A nagybajuszú kis ember ott ül fenn az asztalon, apró kis széken. Törpe és tenyérfjós, de inkább törpe. Előtte ott halandzsázik a menedzsere, rekedt a hangja, legalább ötven ember hallgatja tátott szájjal:

— A csodálatos tenyérfjós itt látható hölgyeim és uraim, egy pillantás a kézre, megvan a jövőbelátás csodálatos titka, amelyre eddig fény borul és homály lepí, akár a rejtelmek rejtelmeit, amely magában foglalja a fakirok titokzatos életét és a sektáriánusok vágyát és ez egyenlő az álommal. E csodálatos tenyérfjós beszél franciául, németül, angolul, törökül, görögül, olaszul, oroszul, lettül, esztül, finnül, arabul, héberül, a keleti nyelvek doktora és az indiai főmágia mestere. Húsz fillér egy tenyérfjós!

Ó, csodálatos főmágia, egymás után hullnak a húszfillérek a keleti nyelvek doktorának kalapjába. Ha a kis ember egy méterrel hosszabb volna, a kutya se látná meg.

Szerelmem

Sápadt volt és sovány, szomorú, nyugtalan, tudtam, hogy szerelmes. Ődajított hozzám, gyűrögette egy kicsit az újjaít, aztán megkérdezte: mit csináljon az ember, ha egyszer észreveszi, hogy nem szeretik. Az ember ilyenkor legjobb ha elmegy, mondtam neki, esendesen, minden feltűnés nélkül, harsonaszó és drámai jelenet nélkül elmegy és kész.

Megragadta a vállam, megrázott, hogy fellötyögött bennem az ebéd és a fülemborodított, hogy ez más, ez nem olyan közönséges szerelmem, ő nem tud nélküle élni, nem, nem, ő nem tud nélküle élni, ő meg fog halni! És sírni kezdett ott az uccán, a szerencsétlen.

Komoly eset: rávettem magam és magyaráltam, magyaráltam neki órákig, hogy nem érdemes, majd akad

másik, aki nélkül megint nem fog tudni élni. Olyan strindbergi dühvel beszéltem neki a nőkről, hogy a végén magam is gyűlölni kezdtem őket, behunytam a szemem, rosszul voltam az utalattól: iskoláslányok jöttek.

Két órai munka után kijelentette, hogy gyűlöli a nőket, nem bántódik többet, belátja, hogy nem érdemes, megfogadja a tanácsot és elmegy, szépen, esendesen, miközben az estifény szomorú sugárral hinti be az ő távozó fejét.

— Most már teljesen nyugodt vagyok — mondta izgatottan — feleje se nézek többet!

És elindult a kislány lakása felé.

Két úc

Két részeg jön, nagyokat horkantanak, támogatják egymást erősen. Éjszaka van, hazafelé botladoznak. A sarkon a hatliteres magávalrántja az ültiterest, lepuffannak az aszfaltra. Ülnek egymás mellett, bólogatnak, vigyorognak, az egyik kijelenti, hogy ő maeska és elkezd nyávogni, a másik nagyokat vakkant. Négykézlábra állnak és elindulnak egymás mögött, nyávogva, ugatva, a hátulsó néha beleharap az előtte kúszó maeska hátsó részébe, a maeska káromkodik és szájonrugja a kutyát, nyau, van, nyau, van.

Tíz literrel ezelőtt komoly urak voltak.

Boldog falusiak

Ott ülnek szorosan egymás mellett a székerek, legények és lányok és énekelnek, majd a lelküket ordítják ki, hogy — Kik ibolya bűnük hajítja a fejét. Ahol elrobog a szekér, utánukbámulnak, beleborzonganak a dalba a gyenge városi idegek, milyen boldogok ezek a falusi emberek, milyen boldogok!

A boldog falusiak pedig ott a szekéren, mezítláb, falat szalonnával, foltozott, szakadt rongyokkal, rázatják magukat az egy szál gerendán, utaznak a boldogok, ki a földekre, hogy behullassák veregjétküket egy idegen ember földjébe.

(fűl.)

HIRDETMENY

lovak és öszvérek őszi állatorvosi vizsgálata tárgyában.

Értesíti a városi elsőfokú közigazgatási hatóság a város érdekelte közönségét, hogy a m. kir. Földművelésügyi Miniszter Ur 37.222/1937. IV. C. 3. sz. alatt kiadott rendelete értelmében, minden nem állami tulajdonban lévő lovat és öszvért évenként szeptember hó 15. napjától 25. napjáig terjedő időközben össze kell írni és azokat a lovakat és öszvéreket, amelyek az öszszeírás idejében legalább 2 évesek, évente október hó 15. n.p.jától november hó 30. napjáig terjedő időközben állatorvosi vizsgálatnak kell alávetni.

A város területén levő lovaknak és öszvéreknek összeírása — amely az erre a célra szolgáló „Lőbejelentőlap — Haszonállatvizsgálati Igazolvány” nyomtatványúrlap felhasználásával történik — már folyamatosan van és arról az érdekelte állattulajdonosokat, korábban több ízben is közhírré tett hirdetemény útján, a hatóság részletesen tájékoztatta.

Ez alkalommal az állatvizsgálatok idejét és helyeit közli az alábbiakban a hatóság és felhívja a város területén lévő ló- és öszvértulajdonosokat, hogy említett állataikat az alábbi beosztás szerint kiírt helyre és időre az el-

rendelt vizsgálat foganatosítása végett vezessék elő:

1. Okt. 15-én, pénteken és 16-án, szombaton délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a Baromvásártérre.

15-én az A-tól K-ig, 16-án pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevé állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá.

Ezeken a napokon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyíregyházi, a Debrecen—büdszentmihályi vasútvonalak, valamint Hajdúböszörmény megyei város határa által határolt V. állategészségügyi körzetben, valamint a IV. állategészségügyi körzetnek ezzel a körzettel határos részén tartott lovak és öszvérek.

2. Október 20-án, szurdán délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a Csapó-utcai csordaföldre.

Ezen a napon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírábrányi vasútvonal, Vámospéres, Nyírmártonfalva, Bagos-pusztá, Sámson és Hajdúhadház községek határai, valamint a Debrecen—nyíregyházi vasútvonal által határolt VI. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálóhelyhez közelebb fekvő részében tartott lovak és öszvérek.

3. Okt. 21-én, esütörtökön és 22-én, pénteken délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a volt Ghillányi-laktanya előtti térrre.

21-én az A-tól K-ig, 22-én pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevé állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá.

Ezeken a napokon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírábrányi vasútvonal, Mikepéres község határa és Debrecen—nagyföldi vasútvonal által határolt VIII. állategészségügyi körzetben, valamint a IX. állategészségügyi körzetnek ezzel a körzettel határos részén tartott lovak és öszvérek.

4. Okt. 23-án, szombaton d. e. 7—12 óráig terjedő időben a Szoboszlói úton lévő 4. számú útkaparóházhoz.

Ezen a napon elővezetendők a Debrecen—füzesabonyi vasútvonal, a Hajdúböszörményt—Szoboszlót összekötő országút, Szoboszló megyei város határa és a m. kir. Államvasutak Debrecen—budapesti vonala által határolt III. állategészségügyi körzetben tartott lovak és öszvérek.

5. Okt. 27-én, szurdán d. e. 7—12 óráig terjedő időben a Szoboszlói úton lévő 5. számú útkaparóházhoz.

Ezen a napon elővezetendők a fent részletesen körülírt III. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

6. Okt. 28-án, esütörtökön délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a szovátí-útfélen fekvő u. n. Vecsey-féle földhöz.

Ezen a napon elővezetendők a Debrecen—nagyföldi vasútvonal, Mikepéres község és Hajdúszoboszló megyei város határai, valamint a m. kir. Államvasutak Debrecen—budapesti vasútvonala által határolt IX. állategészségügyi körzetben tartott lovak és öszvérek.

7. Okt. 29-én, pénteken és 30-án, szombaton délelőtt 7—12 óráig terjedő időben az u. n. Látókép-csárda előtti területre.

29-én az A-tól K-ig, 30-án pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevé állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá.

Ezeken a napokon elővezetendők a fent megjelölt III. és IV. állategészségügyi körzeteknek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

8. November 10-én, szurdán délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a nagycsere-i erdőhivatalhoz.

Ezen a napon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírábrányi vasútvonal, Vámospéres, Nyírmártonfalva, Bagos-pusztá, Hajdúszámson és Hajdúhadház községek határai, valamint a Debrecen—nyíregyházi vasútvonal által határolt VI. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

9. November 11-én, esütörtökön délelőtt 8-12 óráig terjedő időben a halpi csárda előtti területre.

Ezen a napon elővezetendők a m. kir. Államvasútak Debrecen—nyirabányi vonala, Vámospécs, Nagyléta, Vértes, Monostorpályi, Hosszúpályi, Hajdúbogos és Miskolc községek határai és a Ballegelő határa által határolt VII. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálóhelyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

10. Nov. 12-én, pénteken délelőtt 8-12 óráig terjedő időben az ú. n. vénbázi erdőéri lakáshoz (Berezacsőszház).

Ezen a napon elővezetendők a fent megjelölt VII. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

11. November 13-án, szombaton délelőtt 8-12 óráig terjedő időben a Hortobágyon lévő máti biztosi hivatalhoz.

Ezen a napon elővezetendők a Tiszacsécsge, Tiszadorogma, Egyek, Tiszafüred, Nagyvásáros és Nádudvar községek határai, valamint a Hortobágy-folyó által határolt I. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálóhelyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

12. November 17-én, szerdán és 18-án, esütörtökön délelőtt 8-12 óráig terjedő időben a kadasesi csárda előtti térre.

17-én az A-től K-ig, 18-án pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevé állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá.

Ezen a napon elővezetendők a Balmazújvárosi község határa, a Hortobágy-folyó és Szoboszló megyei város valamint Nádudvar község határai által határolt II. állategészségügyi körzet, valamint a III. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálóhelyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

13. November hó 19-én, pénteken délelőtt 9-12 óráig terjedő időben az ú. n. Pipa-gödörköhöz.

Ezen a napon elővezetendők a fent megjelölt II. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálóhelyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

14. November 20-án, szombaton délelőtt 9-12 óráig terjedő időben az obahtelekházai, 11-12 óráig terjedő időben pedig a belsőohati bérgazdaságokban lesz a ló- és öszvérvizsgálat megtartva.

Ezen a napon elővezetendők az említett bérgazdaságokban, valamint a fentebb megjelölt I. állategészségügyi körzetnek ezekhez a vizsgálóhelyekhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek.

A ló- és öszvértulajdonosok kötelesek a legutóbb kiadott (narancsszínű) „Haszonállatvizsgálati Igazolvány”-t a fent megjelölt helyeken és időben megtartandó állatvizsgálatokra magukkal hozni és azt felmutatni.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

ORSZÁGOS VÁSÁROK

Oktober 10, vasárnap: Alpár, Kiskunlacháza, Szeged, Tiszaföldvár.

Oktober 11, hétfő: Apc, Bata, Dévanyá: Egerág, Gyömrő, Győr, Kiskunlacháza, Kurd, Lepsény, Majs, Mezőcsát, Mezőkövesd, Mohács, Nagocs, Nagydorog, Nagykőrű, Noszlop, Ozora, Rábacsanak, Rakacs, Sárkeresztúr, Szulok, Tápiószéle, Tiszánána.

Oktober 12, kedd: Gönc, Kéty, Körmené, Nagycsévés, Páka, Pápa, Sellye, Zalaegerszeg (havi).

Oktober 13, szerda: Csorna (havi), Kunhegyes, Morágy, Nyárad, Pápa, Székesfehérvár, Tiszabercel, Tótvásznony.

Oktober 14, esütörtök: Császárt, Diósgyőr, Edeleny, Kőlece, Pálháza, Pellerd.

Oktober 15, péntek: Aszód (állatvásár), Csenger, Csetény Elek, Keresztliget, Rum, Somogyvár, Szarvas Városprém (havi).

Az „All-Amerika” csatorna

Tudvalevő, hogy az Amerikai Egyesült Államokban némely vidéken rablógarázdálkodás folyt, az erdőket terv nélkül vágták ki s ez vezetett ezeken a vidékeken a klíma tökéletes átalakulásához, szárazsághoz, óriási viharokhoz. Ezeket a területeket akarják most ismét öntözhetővé tenni és azután befásítani. A most készülő hatalmas „All-Amerika” csatorna 1300 kilométer hosszú lesz és a Koloradó folyó vizét ezen keresztül vezetik Kaliforniába. Igen sok területen néhol 300, néhol 500 kilométer távolságra zártvezetékben viszik a vizet Kaliforniába, mert sok területen a nagy szárazság következtében ez a csatorna is veszélyeztetve volna. Óriási öntözési hálózat készül, amely a Boulder-gát-tól a Parber-gátig vezet és egész Kaliforniáig ér el. A Koloradó szélső hegysegeiben 200 méter magasságban óriási vízgűjtő medencéket állítottak fel s ezekben a medencékbe szivattyúzzák be a vizet. Itt kezdődik az „All-Amerika” csatorna. A hatalmas távolságon keresztül óriási területi nehézségeket kellett leküzdenie a csatornának. A Csendes Óceán felé emelkedik a vidék és itt óriási emelő szerkezet juttatja a vizet megfelelő magasságba. Ezenkívül 40 alagutat kell furni 136 kilométer hosszúságban. Még nehezebb a dél-kaliforniai pusztaság legyőzése. Itt a 66 kilométer hosszúságban a csatorna kizárólag futóhomokba épülhet. 18 kilométer hosszúságban 20 méter magas óriási bukákat kell eltüntetni. Hogy a víz el ne apadjon, a csatorna ágyát végig vasbetonból kell kiépíteni, hogy a futóhomokot távolartsák a csatorna ágyától, annak szélén meglehetősen széles sávként sok fát és növényt kell betelepíteni. Ezzel a módszerrel lassankint 100.00 négyzetkilométer területet akarunk művelhetővé tenni. A csatorna építési költsége 4 milliárd dollárt tesz ki.

KÖNYVESHAZ

SIGURD CHRISTIANSEN: KÉT ÉLŐ, EGY HALOTT.

Ritka eset, hogy írói magatartás és olvasmányos izgalom úgy egyesüljön írásban, mint ebben a regényben. Két élő, egy halott áll a dolgok középpontjában. Körülöttük pedig események kavarnak, problémák vetődnek fel, amelyekre a válasz annyiféle lehet, ahányféle az ember, aki velük foglalkozik. A város bankjába betörnek, két hivatalnok szembeszáll, egyiket megölik, a harmadik ellenben ellenkezés nélkül átadja nekik a kasszát. Mi volt a helyes a harmadik részéről? Az, ahogy cselekedett, vagy az, lett volna a helyes, ha szembeszáll a rablókkal. Kötelességét teljesítve; a halál kockázatával is? De vajjon nem több-e ez már mint amennyit a hivatali kötelesség parancsol. — s nem nagyobb bátorság-e gyávanak lenni, a társadalom vádjával szembeszállni egy egész életre, mint egy pillanatra a rablókkal? Soha egy percére nem landol a hajszja a gyávasága miatt üldözött körül és nem szünnik érdeklődésünk, amely a sorsát követi. Szemképrázató együttesben szerelem, sors, pénz, élet és halál kavargó Sigurd Christiansen, a kitünő dán író e könyvében, melynek megkapó varázsa egy pillanatra sem engedi el az olvasót. Sigurd Christiansen: két élő, egy halott e műve most jelent meg az Athenaeum kétpengős regénysorozatában.

MEGSZÜNT IPARENGEDÉLYEK

Csáki József fuvaros. Erdői Zoltánné sz. Hamza Anna követérése, özv. Szabó Józsefné koresma. Nagy Ferenc szobafestő, özv. Hala Jenőné borbély és fodrász.

Most jelent meg!

Harsányi Zsolt

És mégis mozog a Föld

Harsányi Zsolt új regényének hőse az emberi tudomány egyik legérdekesebb, legjelentősebb és legforradalmibb hőse, Galilei, a csillagász. Megrázó „kozmosz” élményekben és mély emberi dokumentumokban gazdag élete bívós panorámaként tárul ki Harsányi tolla nyomán.

A három kötetes, hatalmas mű ára 12 pengő, vászonkötésben 18 pengő, bőrkötésben egy kötetben 18 pengő.

Singer és Wolfner kiadása.

Meggyilkoltak egy törtenelem előtti majomembert

A szibériai Irtysz-folyó partján három méter mélységben történelemelőtti „majomember” teljes csontvázat találtak. A szokatlanul nagy koponyába beékelte lándzsára arra mutat, hogy a majomember erőszakos halált halt. A feltűnően előreugró hatalmas alsó állkapocsban 16 erőteljes fog látható. A karok rendkívül hosszúak, a térdnél alul érnek. A csuklók és lábak másfélszer olyan nagyok, mint a mai átlagember végtagjai. A csontváz egyik kezében hatalmas kőlapot, a másikban íjat szorított, mellette égetett agyagból készült fülbevalók és csontból faragott nyílhegyek feküdtek.

KÖZGAZDASÁG

TARTOTT A BÚZA, GYENGEBB A ROZS

Ujros 1938 márciusra: 19.80, zárlat 19.80—19.82.

Tengeri 1938 májusra: 12.49, 12.58, zárlat 12.56—12.58.

Búza: felsőtízai 77 kg-os 20.00—20.45, 78 kg-os 20.30—20.75, 79 kg-os 20.55—20.95, 80 kg-os 20.70—21.05.

Rozs: 18.80—18.90.

Takarmányárpa: elsőrendű 16.50—17.00, középminőségű 15.75—16.25.

Zab: elsőrendű 16.75—16.90, középminőségű 16.60—16.75.

Tengeri: 13.50—13.60.

Búza: 150 mm berettyóújfalui 80-as 20.70, budapesti paritásban.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK

Angol font 16.70—16.90, cseh korona 11.55—11.95, dinár 7.50—7.95, USA dollár 336.60—340.60, francia frank 10.85—11.35, leu 2.85—3.—, líra 17.40—17.90, osztrák silling 80.——80.70, svájci frank 77.50—78.40.

DEBRECENI TERMÉNY-ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK:

Búza 18.80—19.20—19.50, rozs 17.40—17.50, árpa 15.20—15.50, zab 14.50—15.50, ő szemes tengeri 12.20—12.00, új szemes tengeri 8.50—9.20, csöves tengeri 6.80—7.00, lucerna 5.60—6.50—6.70, széna 4.00—4.50—5.20, hék-köny 4.50—5.50—5.90, száma 2.20—2.60, cukorrépa 2.00, takarmányrepa 1.80, fehér lók 2.00—2.20.

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap: 3-5-7-9 órákor! Magyar film! „DUNAPARTI RANDEVU.” — Ezenkívül: Halálvölgy banditái.

Nyílt-tér

NYILATKOZAT

Ebben a Nyílttér rovatban a tegnapi számban megjelent a Hungária mozgóképszínház nyilatkozata, amelyben azt állította, hogy mi, a Debreceni megtámadtuk a Hungáriát és a közönséget félrevezetni igyekeztünk. Minden elfogulatlan ítélőképességű emberre rábizzuk annak eldöntését, hogy támadtuk-e a Hungáriát és félrevezettük-e a közönséget. Itt adjuk szószert az azt a kritikát, amelyet az „Orgonavirágzás” című valóban szép filmről írtunk. A kritikus megdicsérte a filmet, amely tetszett neki, a kritika pedig szabad joga a kritikusnak. Csak az ellen volt kifogásunk, hogy a közönséget későn bocsátották be. Tehát nem mi támadtuk a Hungáriát, hanem a saját közönsége, amely zugolódott, hogy miért nem engedik be idejében. Ennek adtuk hangot, ez pedig kötelességünk volt, mert a közönség nem csak a Hungária látogatója, de a miénk is.

Még csak annyit, hogy a kritikák írását nem a Hungária kívánására, hanem a közönség részéről több ízben is hangzottatott óhajra tesszük mindig közzé. Tehát annak ellenére tájékoztatjuk a közönséget, hogy a film szép-e, vagy nem, hogy a Hungária hirdeté nélkül, vagy sem. Hány kereskedő és iparos nem hirdet egyik-másik napilapban és egyiknek sem jut eszébe, hogy emiatt a kereskedőt támadja. Ime a megjelent kritika szövege és a végén a megjegyzés, amelyet azok tudnak igazolni, akik a késői kezdés miatt zugolódtak:

ORGO NAVIRÁGZÁS

Bemutató a Hungária filmszínházban

A világhírt elért Rose Mary testvérfilmjeként hirdeti az Orgonavirágzást a Hungária filmszínház. Testvérfilm csak annyiból, hogy ugyanaz a két főszereplő Jeanette Mac Donald és Eddy Nelson, a két nagyhírű énekes. A Rose Mary eszelekménye a mai időkben játszódik, míg az Orgonavirágzás a III. napoleoni idők szép, nyugodt és békés korát mutatja be. Két fiatal szerelmes szív szerelme a darab tartalma, a szokványos milió, sok bonyodalom, a két széphanjú szerelmes a végén egymásra talál, de jön az intrikus férj és egy revolverlövéllyel gátat vet a két egymásra talált szív boldogságának. Ennyi a tartalom, de a két esodás hangú énekes kárpótol a sablonos meséért.

A színlapon két híradót hirdet az öles plakát, de csak egyet láttunk belőle. Igen kellemetlen a mai hűvös, szeles és esős időben, hogy a színlapon 5, 7 és 9 órára van hirdető a darabkezdés, holott minden előadás félórás kíséssel kezdődött. Az uccára kisorsult nagyszámú közönség jogos zugolódással vette ezt tudomásul.

DEBRECENI KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ KIADÓHIVATALA

* E rovatban közzétett sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Apróhirdetések

Levelezés

Tuzifát, szenet
takarékos ember télire már most szerzi be Vágo József tüzi- és szentelepen, a Margit-fürdőnél. — Elsőrendű hazai szenek rövid ideig még a múlt évi árban. Katonatisztek al-tisztek, »Unió« tagok be-szerzőhelye. Telefon 10-24. 906

Női sál kendő
u. donsag
98 fillér

HAVAS HARISNYANAZ

Allást keresők

Zsiao
ári családdhoz gyermek mellé ajánkozik ügyes fiatal lány. Cím a kiadóban. 5383

Betöltendő állás

Házmestert,
főként nyugdíjast november 1-re felveszek. — Ugyanott elsőjére megbízható szobalányt felveszek. Jelentkezni délelőtt 10-11-ig. Péterfia 31. 1677

ELŐFIZETES SZERZESI
ügynököt fix-szel és magas jutalékkal felvesz a Debreceni Független Újság kiadóhivatala. Piac u. 49. 5370

Szőnyegjavító
leány jelentkezett. Arany János uca 2., II. em. 9. ajtó. 1680

Kifutófiú
vagy lányt felveszek. — Olbrihtóvics úrisszabósága. Piac 43. udvarban. 5390

Bejárónót
jó bizonyítvánnyal felveszek. Csokonai uca 5., ke-resztépület. 1679

Segéd,
ki vegyes szakmában jár-tas és vidékre elmegy, fi-zetéssel és teljes ellátással azonnal felvétetik. Jelent-kezni lehet: Geiger Divat-ház Piac u. 7.

Temetkezési
biztosítások szerzéséhez üzletszerzőket keresünk. — Kezdolet betanítunk. — Duna Biztosító, Szent An-na u. 1. 1675

Jól főző
mindenes szakácsnő éves bizonyítvánnyal felvéte-tik. Piac uca 28-C. III. e. 21. 1669

Uridívat
szakmában jártas fiatal segédet felvesz az Asz-mann-cég. 1166

Kifutófiú.
jó megjelenésű, megbízha-tó, azonnal felvétetik. — Geiger Divatház, Piac u. 7.

Lapkihordó
igazolvánnyal felvétetik a lap kiadóhivatalában.

Bejárónó
hosszú bizonyítvánnyal — azonnal felvétetik. Arany János u. 54. Epstein. 1682

Kiadó lakás
Uccai
bútorozott szoba 15-től ki-adó. Széchenyi uca 21. 5388

Bútorozott
kis szoba szerény fiatal-embernek kiadó. Libakert. »Szeffü uca 14. 5381

Kiadó
Csapó 17. I. em. 2 szobából álló irodahelyiség. Erte-kezni: Rákóczi 21. 1681

Magasföldszinti
előszobai bejárattal, fürdő szoba használattal bútor nélkül kiadó. Csokonai u. 31.

Központban
kiadó elsőemeleti különbe-járattal két nagy uccai szo-ba, irodának vagy orvosi rendelőnek kiválóan alkal-mas, november egyre. Piac u. 51. Bejárat Arany Já-nos u. 1. alatt. 1648

Teljesen
különbejárattal kapualatt uccai bútorozott szoba ki-adó. Hatvan u. 40. 5287

Egy
nagy és egy kisebb szoba garzon lakásnak, esetleg pince konyhával kiadó. Csapó 51. 1679

Hatalmas
közpület, raktárnak, mű-helynek, részben is kiadó főtéren. Ertekezni: Teleki 56. 1686

Négyszobás
modern lakás kiadó. Szé-chenyi uca 23. Erdeklődni Alföldi Takaréknál. 1684

Lakást keresők

Uriemver
keres november elsőjére 1 komfortos szobát, akár bú-torozott, akár nem. — Cím megnevezhető a kiadóhiva-talban. 1657

Ingatlan

Központban
családiház eladó, azonnal elfoglalható. Megtekinthe-tő: 2-4-ig. József kir. hg. 18. 1671

Vasportálás
üzletes ház eladó Árpád-tér 17. 1683

Olesó házhelyek
eladók a Luther és Kuruc uccák sarkán. Felvilágosí-tást ad dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbóczy uca 12., I. emelet. 3412

Házhely
központban eladó. Cím a kiadóban. 5361

Csokonai
u. 31. sz. ház jutányosan eladó. Erdeklődni ügyvédi irodában, Ferenc József út 32. I. em. 5372

Rádió

Rádió
villanszerelés, javítás leg olcsóbban, felelősség mel-lett. Eredeti gyári gépek raktáron. Kedvező fizetés: fejtételek. Miklós uca 2. 200

Eladás

Egy
modern ebédlő és külön-féle bútorok eladó. Péter-fia 29. 1676

Több
vaskályha olesón eladó. — Széchenyi u. 34. sz., ház-felügyelő. 5385

Eladó
alig használt férfiruhák, szmoking. Péterfia 29. sz. Kapu alatt balra. 1678

Perpetuum
kályha eladó. Kossuth u. 35., gépésznél. 1667

Vétel

Ócskavasakat
mielőtt venne vagy eladna keresse fel Fischer Andort Csapó u. 89. Telefon 28-59. Ócska gépeket vásárolok.

Dinamót,
110 volt, 20-25 Amp. ve-szek. Teleki 56. 1685

Fáy arckrémes tégelyeket visszavesz
Grósz Nagy Ferenc Arany egyszarvú gyógyszerára (Szinház mellett). 5108

Kizárólag
úri háztól megvennék egy keveset használt háló-vagy kombinált szoba be-rendezést. Kritschfaludi, Augustia szanatórium. 5387

Tejeskannát,
3 drb. 3 literest, használt, jó állapotban kóser tejhez megvételre keresek. Hat-van u. 31. 1670

Fizessen elő az „ELEKTRO-TOX“-ra,

mert télen is van poloska és ha nem irtja rendszeresen, — tavasszal tömegesen fog jelentkezni.

Már mostantól tartassa karban lakását s állandóan rovarmentes lesz napi 3 fillérért.

Piac uca 89.

Telefon 22-82.

Selejtpapírt,
régii könyveket, üzleti le-velezést legmagasabb ár-ban vesz Boesky papír-üzlet, Hatvan u. 15. 1649

Ellátás
Hungaria pensio
Debrecen Ferenc József t. 39. szám. Telefon 23-39. Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorúbb diéták

90 fillérért
4 fogásos kismenü kap az Ujságírók Clubjának ét-teremben. Kitűnő házi-koszt. Külön diétás kony-ha. Piac uca 26., I. em.

Elsőrangú
házikoszt az Ujságírók Clubjának étteremben. 4 fogásos nagymenü 1.10, — kis-menü 90 fillér. Diétás konyha orvosi előírás sze-rint. Piac uca 26., I. em.

Oktatás

Nemet
oktatás: 24 óra 6 pengő Kossuth uca 41. 2237

Németül
beszélni rövid idő alatt megtanítom, bármennyi német fordítást is vállalok Hatvan uca 1., I. k., III. 54. 1173

Ajánlat

Tetők
fedését, javítását, beton-és cementlap burkolását vállalja Buljovszky, Pé-terfia u. 53. 1668

Némethy Sándor
cipésmester, Simonffy uca 2., készít cipőket és mindennemű javítást. 5374

Szobafestő
munkálatait izlésesen, ju-tányosan készítem. Sárosi József, Péterfia uca 26. 5369

Villanyondulálás
3.— pengő, ondulálás 30 fillér, boortválás 10 fillér, hajvágás 16 és 20 fillér. — Miklós u. 53. Toma. 1639

Sírkövek
műköből, gránitból, ho-mokkőből legolcsóbban be-szerezhetők a Debreceni Műkögyár R. T. Fürdő u. 2. sz. a. telepén. 5269

Használt
butorokat, ingóságokat el-adok, veszek, cserélek. Hi-vásra megyek, Kepecs, Si-monffy u. 7. 5314

»Lela«
zománétüzhelyek legtöké-letesebben süt, főz; szén-fűtésre is alkalmas, fele-lősséggel készíti: Leven-esik Lajos, Debrecen, tűz-helyüzeme: Árpádtér 17. 5391

Bármilyen
szvetterek, kosztümök, ru-hák kötését a legmoder-nebb mintákkal vállalom Özv. Posch Dezsőné, Ro-thermere u. 17. 5297

Rádióját,
kerékpárját olesón, szak-szerűen javítja Weisz György műszerész, Piac . 66. Rádiókészülékek rak-táron. 5354

Tengeri csutka
munként P 1.80-ért kapna-tó a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank közrak-tárában (volt Patkógyár), Híd u. 4. Telefon 24-29. 1664

Különféle
Őz.
fácán és nyúlban bővelke-dő 1700 holdas vadászterü-let kiadó. Nyíresád, Asz-szonyrészi gazdaság. 1648

Szerény
igényű intelligens lako-társnőt keresek. Minden-nemű varrást, javítást, ha-risnyatalpalást — (három párból kettőt) vállal. Jó-zsef kir. hiteg u. 22. 5382

Felkérem
azon hölgyet vagy urat, ki szombatn este rózsaszín-bluzú eselédlnyával 15 dkg. kolbászt hozatott Pa-neth bodegából, saját ér-dekében ott jelentkezzen. Piac 9. 1687

A szerkesztesert es ki-adásért felelos: FUR Y LEVENTE. Lapja-ladós: Debreceni Függel-ten Újság Vállalat. Nyom-ta: Tiszántúli Könyv-e-Lapkiadó R. T., József kir herceg uca 1. szám.